

MUZEUM ŠUMAVY SUŠICE

příspěvková organizace

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2017

Muzeum Šumavy Sušice, příspěvková organizace

Adresa: náměstí Svobody 40, 342 0 Sušice

IČO: 00075116

Zřizovatel : Plzeňský kraj, Škroupova 18, 30613 Plzeň

Právní forma: příspěvková organizace

ID datové schránky: 8e5mi3q

Účet: 2034351/0100 (Komerční banka Sušice)

**Organizace je zapsaná v Obchodním rejstříku,
vedeném krajským soudem v Plzni, pod značkou Pr 748.**

www.muzeum.sumava.net

OBSAH

1. Úvod
2. Sbírkotvorná činnost
3. Evidence a inventarizace sbírek
4. Ochrana sbírek
5. Knihovna
6. Stálé expozice a výstavy
7. Opravy a udržování objektů
8. Ostatní činnost muzea:
 - a) odborné pracoviště historické
 - b) odborné pracoviště přírodovědné
 - c) Záchraná stanice pro handicapované živočichy
 - d) přednášková činnost a ostatní kulturní činnost v organizaci
 - e) zajištění badatelské činnosti, spolupráce se školami, obcemi a sdělovacími prostředky, spolupráce s muzei v zahraničí atd
 - f) práce v poradních orgánech jiných muzeí, AMG, sdruženích apod.
9. Ediční a publikační činnost
10. Ekonomika, hospodaření
11. Seznam pracovníků k 31.12.2017
12. přílohy
 - a) Výroční zpráva o svobodném přístupu k informacím za rok 2017
 - b) Roční výkaz MK ČR o muzeu a galerii za rok 2017

1. ÚVOD

Komplex Muzea Šumavy zaujímá mezi muzei šumavského regionu významné postavení. Muzeum v Sušici vzniklo v roce 1880 jako první muzeum v oblasti Šumavy. Muzeum v Kašperských Horách bylo založeno v roce 1924 a železnorudské muzeum v roce 1936. Všechna tato muzea měla od svého vzniku zřetelný vlastivědný charakter a původní sbírkové programy se zaměřovaly na příslušná města a jejich nejbližší okolí. V roce 1963 se objevila myšlenka spojit muzea v Sušici a v Kašperských Horách do jednoho celku a vytvořit tak větší muzejní ústav, který by zahrnoval větší část Šumavy. Obě muzea měla být propojena tak, že v Kašperských Horách bylo vytvořeno přírodovědné a v Sušici společenskovední pracoviště. Pro příbuznou tematiku (sklářství) bylo k tomuto celku připojeno i nedaleké muzeum v Železné Rudě. Od roku 1967 tak tvořila tato muzea celek s názvem Muzeum Šumavy. Zřizovatelem muzea byl od roku 1967 Okresní úřad v Klatovech, od roku 2002 je jeho zřizovatelem Plzeňský kraj. Od 1. ledna 2015 přešla pod Muzeum Šumavy nová pobočka – muzeum Dr. Šimona Adlera v Dobré Vodě u Hartmanic, které od jeho založení spadalo pod Západočeské muzeum v Plzni. Toto muzeum přibližuje především osud rodiny židovského historika a rabína Dr. Šimona Adlera, který se zde narodil a v roce 1944 se stal obětí holocaustu. Je zde rovněž prezentována kultura a náboženství židovských obyvatel a jejich soužití s ostatními členy české a německé komunity v západočeském příhraničí.

V současné době Muzeum Šumavy patří mezi vlastivědná víceoborová muzea. Sbírkový fond muzea zahrnuje především památky šumavské a pošumavské provenience – sklo, lidové umění, regionální výtvarné umění, užité umění od středověku po 20. století, sbírky přírodovědné, sirkařství. Od roku 1988 pracuje při muzeu ještě Záchraná stanice pro handicapované živočichy.

V roce 2017 muzeum realizovalo nebo se významně podílelo na realizaci celkem 21 výstav. Z toho 20 v muzeu a 1 mimo muzeum. I v roce 2017 bylo muzeum garantem dlouhodobé výstavy věnované spisovateli Karlu Klostermannovi v bývalé hájovně na Březníku. Celková návštěvnost stálých expozic, výstav byla v roce 2017 37.252 osob, ostatní akce pořádané muzeem navštívilo 3.042 osob. Celkem tedy navštívilo stálé expozice, výstavy a ostatní akce pořádané muzeem v roce 2017 40.294 návštěvníků. Ve srovnání s rokem 2016 návštěvnost sice mírně klesla, ale je nutno říci, že rok 2016 byl v otázce návštěvnosti Šumavy zcela výjimečný.

V roce 2017 jsme si slavnostním aktem připomněli 20. výročí založení Muzea Dr. Šimona Adlera v Dobré Vodě za přítomnosti velkého počtu členů Adlerovy rodiny a řady významných osobností. V souvislosti s tímto výročím se muzeum také významně podílelo jako spolupořadatel na realizaci mezinárodní konference na téma „Fenomén venkovských židů“ v listopadu 2017.

V oblasti sbírkotvorné činnosti se podařilo získat řadu cenných přírůstků do muzejních sbírek. Jedná se zejména o darovanou kolekci podmaleb na skle od Václava Hrabánka a rozsáhlou pozůstalost po bývalém řediteli sušického muzea Vladimíru Holém. Celkem muzeum získalo 21 inventárních čísel nových přírůstků, tj. 131 předmětů.

V průběhu roku jsme v sušickém muzeu měli jednu významnou návštěvu - manželku pana prezidenta, paní Ivanu Zemanovou..

Muzeum Šumavy dnes představuje důležitý fenomén celého regionu. Pro další práci tohoto muzea je inspirující skutečností stálý zájem veřejnosti a relativně dobrá návštěvnost, která souvisí s turistickou atraktivitou Šumavy. Muzeum Šumavy je zařízením, které zdaleka nevyčerpalo své možnosti. Může stavět na tradici a dobré pověsti své dlouholeté kulturní práce, na bohatství a kvalitě svých sbírek a na fungujících pracovních kontaktech s předními odborníky, může také zodpovědně zkvalitňovat svou odbornou a publikační práci.

2. SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

Muzeum Šumavy je muzeem o Šumavě, to znamená, že ve své sbírkotvorné činnosti se snaží komplexně dokumentovat život a přírodu především centrální části Šumavy. Sběrná oblast muzea zahrnuje kromě Sušicka, Kašperskohorska a Železnorudska i Stašsko, Kvildsko, Lenoru a částečně Vimpersko. Sbírkový fond Muzea Šumavy již od doby svého vzniku představují ve svém celku velice kvalitní sbírkový fond šumavské a pošumavské provenience. Ve sbírkách společenských věd vynikají například některé archeologické památky, numismatická sbírka, řemeslnické, dřevařské, zemědělské, hamernické a sklářské nářadí a pomůcky, porcelán a keramika, textil, výrobky uměleckého řemesla a průmyslu, výrobky tzv. podomáckého průmyslu, památky zlatorudného hornictví, památky lidové kultury a umění, hudební nástroje, písemné památky, fotografie, památky na některé významné osobnosti a další doklady hospodářského a společenského života. Badatele zvláště zajímá poměrně početná sbírka šumavského skla, kde je významně zastoupena produkce sklárny Lötz v Klášterském Mlýně, dále výrobky skláren v Anníně, Adolfově a Lenoře. Unikátní soubor secesního skla firmy Lötz doplňuje také rozsáhlý archív sklářských střižů a návrhů, který je jedinečným zdrojem informací o produkci a uměleckém vývoji sklárny. V roce 2016 se podařilo sbírku skla doplnit o řadu předmětů, mezi nimiž je zastoupeno několik výrobků z tzv. období TANGO. Ojedinelou a významnou součástí tohoto fondu je sbírka tvořená exponáty, které v letech 2005 – 2016 daroval muzeu pan Bruno Schreiber ze Švýcarska. Kromě více než 450 předmětů ze skla obsahuje tato sbírka malou, ale hodnotnou sbírku 15 kusů historického cínu převážně z poloviny 19. století, cenný barokní obraz Madony s děťátkem od barokního malíře Sassoferrata, vlastním jménem Giovanni Battista Salvi (1609-1685) a řadu dalších umělecko-historických předmětů.

Mezi významné fondy se dále řadí dochovaná část knihovny kláštera kapucínů v Sušici, sušický cínový poklad z přelomu 16. a 17. století, šumavské kresby, akvarely a barevné dřevoryty Josefa Váchala, nejstarší sušické zápalky atd. Mezi nejcennější sbírkové předměty patří také soubor pozdně gotických plastik z přelomu 15. a 16. století. Sem se řadí především díla Mistra Oplakávání ze Zvíkova z 1. třetiny 16. století, která patří ke špičkám českého gotického umění a jsou vystavena ve stálé expozici v Kašperských Horách.

Velké zastoupení mají i přírodovědné sbírky, které jsou členěny do několika základních skupin – mineralogie, geologie, botanika, zoologie a entomologie. Rozsáhlou botanickou sbírku tvoří několik tisíc herbářových položek, podobně bohatý je i entomologický materiál. V zoologické sbírce patří mezi nejcennější předměty preparáty živočichů již vyhubených, vážně ohrožených nebo zatoulanců ze vzdálenějších zemí. Také botanické sbírky muzea jsou odborníky vysoce ceněny, protože jsou v nich zastoupeny druhy rostlin, které dnes již v přírodě nenajdeme, nebo jen velmi zřídka. Přírodovědné pracoviště Muzea Šumavy vzhledem k platné legislativě nemá prakticky možnost dále vlastním sběrem rozšiřovat přírodovědné

sbírky a také možnost vlastních terénních výzkumů je značně omezená. Z důvodů ochrany přírody jsou tak některé přírodniny dnes dokladovány pouze fotografiemi. Situaci se podařilo alespoň trochu vyřešit podepsáním Memoranda o spolupráci mezi Muzeem Šumavy a Národním parkem Šumava, které definuje spolupráci v několika směrech (spolupráce v přírodovědných oborech a monitoringu, spolupráce v historických oborech, prezentační a propagační činnosti). Kromě jiného se podařilo také získat pro některé odborné pracovníky výjimku (povolení ke vstupu) z ochranných podmínek na území NP a CHKO Šumava ve smyslu platné legislativy.

Mezi významné přírůstky se v roce 2017 řadí zakoupený **soubor 21 originálních kreseb od pana Ludvíka Kunce** s motivy šumavské přírody. Ludvík Kunc je malíř, uznávaný zoolog, publicista a ochránce přírody. Narodil se v r. 1934 v Olešné u Rakovníka. Vystudoval obor knižní ilustrace a užitá grafika na VŠUP v Praze. Jeho umělecký rukopis vychází z dokonalé znalosti chování a anatomie zvířat, která pozoroval v přírodě a sledoval v zajetí. Od roku 1961 pracoval jako zooteknik ostravské ZOO. Své umělecké a přírodovědné zájmy spojil nejen s originálními zvířecími kresbami, ale také v několika vlastních knižních publikacích a velkém množství odborných i populárních článků. Výtvarně se podílel také na zhotovení mnohých naučných stezek na Ostravsku. Významně se také angažuje v biologickém výzkumu i jako ochránce přírody. Je také garantem projektu na záchranu velkých šelem v ČR. Zvláštní pozornost zaslouží jeho terénní poznatky, které získal sledováním rysů, vlků a medvědů v Karpatech. Často přebíral péči o mláďata velkých šelem. O 13leté péči o rysa Sixiho napsal také knihu *Můj přítel rys*.

Dalším významným přírůstkem je **soubor podmaleb na skle, skic a malířského náčiní z pozůstalosti významného osobitého šumavského výtvarníka JUDr. Václava Hrabánka**, který muzeu darovala jeho rodina. JUDr. Václav Hrabánek, malíř neprofesionál, který obnovil šumavskou tradici svatých obrázků malovaných na skle, se narodil v Terstu v roce 1915. Rodina se později odstěhovala do Prahy, kde si jeho otec zařídil bankovní obchod Hrabánek a spol. a syn se stal jeho společníkem. Před druhou světovou válkou začal studovat práva, ale během války, kdy byly vysoké školy uzavřené, musel studia přerušit. Dostudoval v roce 1946 a ve stejném roce se po smrti svého otce stal i majitelem firmy. Po převratu v roce 1948 byl však majetek rodiny zkonfiskován, JUDr. Václav Hrabánek musel odevzdat klíče od banky a nesměl do ní již vstoupit. V dalších letech, kdy nesměl vykonávat právnickou činnost ani úřednickou práci, pracoval jako lesní dělník, závozník, řidič a nakonec jako taxikář. V roce 1966 si manželé Hrabánkovi koupili na Šumavě nedaleko Hartmanic tři sta let starý mlýn, kde nakonec bez vody, elektřiny a dalších vymožeností civilizace, obklopeni hlubokými lesy, prožili třicet let. Během té doby se tento vitální, optimismem a dobrou náladou neustále hýřící člověk, seznámil i s tradiční lidovou malbou na skle a sám se jí začal věnovat. Postupně se od tradičního vyobrazení postav jednotlivých světců propracoval až k rozsáhlým kompozicím, scénám s množstvím postav a parafrázím pláten velkých mistrů, která tradiční lidoví umělci neznali. O jeho práci se začala brzy zajímat i muzea. Jako první to bylo Národopisné oddělení Národního muzea v Praze. Dnes jsou jeho obrázky zastoupeny ve sbírkách mnoha muzeí, zdobí místní kapličky a kostely a objevují se také v soukromých sbírkách u nás i v zahraničí. JUDr. Václav Hrabánek zemřel po několikaměsíční nemoci krátce po svých devadesátých narozeninách 20. dubna 2005.

Velice cenným obohacením sbírek muzea je rozsáhlý soubor fotografií, negativů, korespondence, rukopisných poznámek, článků, knih a dalších dokumentů z **pozůstalosti po bývalém řediteli sušického muzea profesoru Vladimíru Holém** (1921–1982). Tento sušický rodák patří dnes doslova k ikonám šumavské

historiografie. Na Filozofické fakultě Karlovy univerzity studoval obor dějepis-zeměpis. Jeho učiteli zde byli například Václav Vojtíšek, František Roubík, Zdeněk Kalista či Václav Chaloupecký. Vladimír Holý učil na gymnáziu ve Strakonících a v Sušici, kde si k pedagogické činnosti přibral též postupně práci v archivu a v muzeu. Od roku 1958 se stal vedoucím muzea a v té době nastal opravdový rozkvět sušického muzea. Podařilo se mu především odvrátit nebezpečí likvidace, jež muzeu hrozila kvůli reorganizaci státní správy a zrušení sušického okresu, a počínaje rokem 1967 vytvořit připojením muzeí v Kašperských Horách a Železně Rudě Muzeum Šumavy. Jeho zásluhou tak vznikl ústav, který svým významem přesáhl dosavadní úzké zaměření na Sušici a Sušicko a rozšířil svůj radius o přilehlé části Šumavy včetně jeho profilujících specifíků (šumavské sklářství, šumavská příroda aj.). Ta jsou páteří činnosti Muzea Šumavy dodnes. V lednu roku 1971 byl odvolán z funkce ředitele Muzea Šumavy a v březnu 1973 zde skončil i jako řadový pracovník. Do své penze se živil jako topič v sušické nemocnici. Zemřel v listopadu roku 1982. Pozůstalost získaná od potomků V. Holého, je velice cenným zdrojem informací nejen o jeho životě, ale i o historii Sušice a především muzea. Zpracování této pozůstalosti bude pokračovat i v následujícím roce a teprve poté bude zapsána do sbírkového fondu.

Unikátním obohacením našich sbírek se stal dar rozsáhlé kolekce 64 ks původních ručně vyrobených papírů ze zaniklé papírny v Prášílech. Prášilská papírna byla založena v roce 1819. Její ruční papír získal brzy velký ohlas na trhu a řadu ocenění na výstavách. Jednotlivé archy byly vytvářeny na sítech ručně, bez zarovnávání a tudíž měly pro ruční papír charakteristické nerovné okraje. Papírna dodávala papír pro samotnou prezidentskou kancelář. V oblibě jej měli také umělci, především malíř, grafik, spisovatel, řezbář a umělecký tiskař Josef Váchal. Papírna zanikla po požáru v roce 1933. Darovaná kolekce obsahuje celkem 9 typů výrobků (kreslicí, dopisní, ozdobný, karton atd.) v různých úpravách a barvách. Kolekci darovali muzeu potomci vlastníků této papírny.

V roce 2017 získalo Muzeum Šumavy celkem 21 inventárních čísel přírůstků (131 předmětů) :

1. soubor 21 kreseb (akvarel, tuš) formátu A2 s motivy šumavské přírody, autor Ludvík Kunc (koupě),
2. grafický list – linoryt: Tkadlec při práci (koupě),
3. kolekce původních ručně vyrobených papírů z prášilské papírny, v níž je zastoupeno několik typů výrobků, celkem 64 ks (dar),
4. památky na sušického občana a legionáře Františka Vališe – vojenský kufr, společná fotografie legionářů ze San Francisca, kopie listu legionáře (dar)
5. soubor 15 podmaleb, 16 skic a malířských potřeb z pozůstalosti po JUDr. Václavu Hrabánkovi (dar),
6. soubor 9 ručně vyrobených alb v kartonových deskách s tematicky členěnými nálepkami od sirek (dar)
7. dvě knihy s náboženskou tematikou v hebrejštině (dar rodiny Adlerů)
8. zarámovaný obraz rozhledny s turistickou chartou na Svatoboru, kresba (vl. činnost),
9. Klatovský betlém – karton, vystříhaný (vl. činnost),
10. Povltavský betlém – karton nalepený na polystyrenu (vl. činnost),
11. skleněná miska z růžového skla s bublinkami z produkce současného skláře Jiřího Kozla (vl. činnost)
12. masivní skleněné válcové těžítka z produkce současného skláře Jana Gábora (vl. činnost),
13. plynová maska v plechovém pouzdře z poloviny 20. století (vl. činnost),

14. soustružené dřevěné krabičky se zápalkami – současný výrobek s replikami historických nálepek (vl. činnost),
15. 7 preparovaných přírodovědných exponátů – mládě vydry, vydří lebka, jestřáb, pušтік bělavý, krahujec, žluna zelená (vl. činnost).

Náklady na nákup sbírkových předmětů v roce 2017 byly ve výši 15.600,- Kč.

3. EVIDENCE A INVENTARIZACE SBÍREK

Podle zákona č. 122/2000 Sb., má Muzeum Šumavy zaevidované v centrální evidenci sbírek (CES) 2 samostatné sbírky:

1. sbírka Muzea Šumavy v Sušici a v Kašperských Horách
2. sbírka Muzea Šumavy v Železné Rudě

V rámci katalogu „obecné sbírky“ (BACH system) pokračuje přepisování záznamů z přírůstkových knih do databáze. Prozatím se i nadále vede souběžně evidence v počítači i v dosavadní přírůstkové knize. Celkem je takto do elektronické podoby přepsáno 7.212 inventárních čísel.

Do evidence písemností v počítačovém programu BACH (písemnosti se sign. P, D, TA, TB, TC s přesahy do knihovních signatur D a E) bylo zaneseno za rok 2017 15 nových samostatných položek. Další materiál byl, stejně jako v každém roce, vzhledem ke své tématické příbuznosti přemanimulován z několika rozptýlených signatur pod jednu jedinou (nejčastěji materiály dokumentující činnost muzea).

Celkem je tak již v elektronické podobě zpracováno 1.344 složek písemných památek včetně digitalizovaného záznamu.

V programu BACH bylo v roce 2017 zpracováno a digitalizováno také dalších 52 složek starých archivních fotografií a pohlednic a 14 ks nové získaných fotografií. Celkem je tak již v elektronické podobě zpracováno celkem 400 složek (cca 3.300 naskenovaných fotografií a pohlednic).

V programu BACH se zpracovává i geologická a mineralogická sbírka. V současné době v elektronické podobě zpracováno 288 položek z geologie a 199 položek z mineralogie (všechny položky včetně fotografií).

V roce 2017 byla provedena inventarizace části sbírky sirkařství (3.107 položek), etnografické (1.513 předmětů), sbírky podmaleb na skle (235 předmětů), hudebních nástrojů (69 předmětů), hodin (73 předmětů) a předmětů z kovu (305 předmětů). Celkem bylo zinventarizováno 5.302 předmětů.

4. OCHRANA SBÍREK

Muzeum disponuje dostatečnou plochou depozitářů, ale z hlediska zabezpečení, klimatu a vybavení plně vyhovují jen nové depozitáře v Kašperských Horách. Postupně se však vytvářejí podmínky pro odpovídající uložení sbírek v depozitářích. V roce 2015 jsme dokončili postupné přestěhování sbírek z depozitáře v bývalé škole ve Volšovech (objekt patří městu Sušice). Po několika letech, kdy se pro postupnou rekonstrukci objektů muzea v Kašperských Horách sbírkové fondy různě přemisťovaly, jsme doufali, že sbírky budou uloženy již definitivně, ale s ohledem na možnost získání finančních prostředků na rekonstrukci depozitáře v bývalé praktické škole v Kašperských Horách, se zdá, že stěhování bude opět pokračovat.

V novém depozitáři v Kašperských Horách jsou definitivně uloženy sbírky skla, porcelánu, rozsáhlá sbírka betlémů, podmalby na skle, plastiky a obrazy, grafika, plakáty, velkoformátové fotografie, sbírková knihovna, sklářský archiv a geologická sbírka.

Zlepšila se také situace depozitáře v Břežanech, kde byla až v roce 2010 zavedena voda, zbudováno zázemí (kuchyňka, WC) a vytvořen prostor pro práci se sbírkami. Depozitář byl také vybaven novým pevným i mobilním regálovým systémem, který umožňuje lepší a přehlednější uložení sbírek. V roce 2011 zde bylo vytvořeno pracovní místo (poloviční úvazek) pro správce objektu a kurátora zdejší sbírky. Při odborné prohlídce se zjistilo, že v tomto depozitáři nejsou sbírky ohroženy plísněmi. Vzhledem k tomu, že nyní se v objektu pravidelně větrá, část je temperována a provádí se zde pravidelné každoroční chemické ošetření uložených sbírek, celková situace se zde výrazně zlepšila. Pokračuje postupné ukládání etnografických sbírek, uložených v tomto depozitáři, do nových regálů. Předměty jsou očištěny, rozříděny, pořizuje se jejich fotodokumentace a lokační seznamy. Dále má muzeum menší půdní depozitář v budově muzea v Sušici, kde jsou uloženy dokumenty a sbírka fotografií.

Část prostoru v objektu Galerie (čp. 141) v Kašperských Horách je zatím vyčleněná pro uložení zoologických, entomologických a botanických sbírek. S novými depozitářem pro tyto sbírky se počítalo původně v objektu muzea (čp.140) po jeho rekonstrukci. Ale během roku se objevila možnost podat žádost o dotaci z evropských fondů (iROP) a v případě úspěchu zrekonstruovat další objekt depozitáře v bývalé škole v Kašperských Horách. Nyní je zde uložen textil, archeologické sbírky, sádrové odlitky a kachle a rozměrnější nábytek. Polovina tohoto objektu je zatím nevyužitá a právě zde by měl vzniknout nový specializovaný depozitář pro přírodovědné sbírky, včetně manipulačního prostoru na zpracování tohoto materiálu (tzv. mokré pracoviště), preparátorské dílny, konzervátorského pracoviště a prostoru pro badatele. Nakonec by zde měly být umístěny rozměrnější předměty z etnografické sbírky - např. žebříňáky, saně na svážení dřeva, velké mandly. Dále by se měly být umístěny ještě některé menší fondy - modely a odlitky, gramofonové desky, noty. V menší části prostoru by mělo být provozní zázemí (sklad publikací a provozní archiv).

Souběžně s umístěním předmětů do nových depozitářů se zpracovávají nové lokační seznamy a dle možnosti se pořizuje jejich fotodokumentace. Dokumentační fotografie se také pořizují u všech nových přírůstků do sbírkového fondu. Ve všech depozitářích byla také provedena pravidelná odborná deratizace.

5. KNIHOVNA

Muzejní knihovna je dle zák. 257/2001Sb., zapsaná pod evidenčním číslem 5800/2004 jako knihovna Muzea Šumavy Sušice, základní knihovna se specializovaným knihovním fondem. Knihovna poskytuje presenční služby veřejnosti. Kromě odborné literatury obsahuje i regionální fond a fond starých tisků. Knihovna také odebírá pravidelně 19 titulů regionálních a odborných periodik. Knihovna je vybavena knihovním systémem Clavius. Správu knihovny zajišťuje v rámci svého úvazku historik a archivář PhDr. Jan Lhoták.

V Sušici je umístěna studijní knihovna společenskovědní a v Kašperských Horách je umístěna knihovna přírodovědná. Od roku 2009 se v Kašperských Horách buduje ještě specializovaná knihovna se sklářskou literaturou. Do nového klimatizovaného depozitáře v Kašperských Horách byla v minulých letech také přesunuta část

sbírkové knihovny (staré tisky) z knihovny v Sušici a z depozitáře ve Volšovech. K 31.12.2017 studijní knihovna obsahovala celkem 21.465 inventárních čísel. V roce 2017 bylo v knihovně zaevidováno 166 nových přírůstkových čísel (včetně svázaných ročníků odborných časopisů). Celkové náklady na nákup knih, novin a časopisů a na knihařské práce činily v roce 2017 9.003,- Kč. V roce 2017 byla provedena inventarizace části studijní knihovny. Jednalo se o tzv regionální literaturu se signaturou E a zinventarizováno bylo 272 položek.

Knihovna muzea odebírá tato periodika:

1. Art + Antiques
2. Časopis Národního muzea
3. Český časopis historický
4. Dějiny a současnost
5. Historický obzor
6. Klatovský deník
7. Muzejní a vlastivědná práce
8. Ochrana přírody
9. Památky archeologické
10. Rodopisná revue
11. Rozhled
12. Sušické noviny
13. Týdeník Klatovska
14. Umění
15. Věstník AMG
16. Vítaný host
17. Zprávy památkové péče
18. Zprávy České botanické společnosti
19. Živa
20. Plzeňský kraj

Přehled regionálních periodik v knihovna muzea

Posel ze Sušice	1879 – 1893
Svatobor	1894 – 1915
Sušické listy	1918 – 1940
Sušický sirkař	1945; 1951 – 1962
Šumavský hraničář	1947
Hraničář	1969; 1973 – 1980; 1982 – 10. 9. 1993
Sušické noviny	1950 – 1954; 1990 – současnost
Sušické střípky	1994
Šumavan	1868 – 1886; 1890; 1893 – 1908; 1910 – 1914;
	1918 – 1930; 1932 – 1939; 1941;
1991 – 1993	
Nové Klatovsko	1960 – 1989; 2009 – 2010
Týdeník Klatovska	1992 – současnost
Klatovský deník	duben 1993 – současnost
Pravda; postupně <i>Nová pravda</i> ; <i>Deník Nová Pravda</i> ; <i>Plzeňský deník</i>	1946; 1959 – březen 1993
Jihočeská Pravda; později Deník	
Jihočeská Pravda	1967 – 1992
Minulostí Západočeského kraje	1962 – 2017

6. STÁLÉ EXPOZICE A VÝSTAVY

◆ Muzeum Šumavy Sušice

Původně Městské muzeum v Sušici patří k nejstarším muzeím v Čechách. Bylo založeno již v roce 1880 a stalo se prvním muzeem v jihozápadních Čechách. Tehdy bylo v Českých zemích jen 26 muzeí. Nejbližší muzea byla v Českých Budějovicích (1877) a v Plzni (1878). Zakladatelem sušického muzea byl místní učitel Josef Holík. Díky podpoře starosty Seitze a místní spořitelny se ve 30. letech podařilo prosadit záměr, aby muzeum získalo pro své účely budovu bývalého děkanství – tzv. Voprchovský dům na náměstí, původně měšťanský pozdně gotický dům, přestavěný renesančně v době kolem roku 1600. Úpravy historického domu bývalého děkanství pro muzeum provedl citlivě za přísného respektování zásad památkové péče v letech 1932 – 1935 místní stavitel Karel Houra. Historická budova slouží muzeu dodnes. Úvodní část **stálé expozice** sušického muzea předkládá ukázky z archeologických nálezů pravěkého i středověkého původu. Mezi nejzajímavější předměty patří památky z pravěkého hradiště na Sedle, které bylo obýváno Kelty i Slovany nebo nálezy ze slovanského pohřebiště pod Svatoborem z 11. století. V přízemí se nachází také jeden z nejvýznamnějších magnetů muzea - Sušický mechanický betlém. Jedná se o jeden z největších mechanických betlémů v ČR, společné dílo místních řezbářů Karla Tittla a Pavla Svobody z roku 2004. Betlém, který je majetkem Města Sušice a do muzea je jen zapůjčen jako dlouhodobá zápůjčka na základě smlouvy, je přístupný celoročně.

Velká část přízemí muzejní budovy je věnována fenoménu sušického sirkařství, kde jsou kromě sirkařských strojů a náradí různé druhy nejstarších zapalovadel, zápalek a zápalkových nálepek. Tato část expozice je už jen připomínkou zaniklé tradice, která začala v roce 1839 a Sušici proslavila snad na celém světě. Továrna byla jediným výrobcem zápalek v Česku, přičemž osmdesát pět procent výrobků firmy směřovalo na zahraniční trhy. Výroba zápalek zde definitivně skončila na konci roku 2008. V přízemí byla již v roce 2014 otevřena také nová malá expozice věnovaná historii někdejší druhé továrny na výrobu sirek, později přeměněné na výrobu obalového materiálu – PAP (GIO'STYLE PAP a.s., DOPLA PAP a.s.). Zakladatel sušického sirkařství Vojtěch Scheinost se v roce 1865 osamostatnil a založil vlastní výrobu zápalek, tzv. Hořejší továrnu. Druhá sušická sirkárna prosperovala celkem slušně a roku 1903 se i tato sirkárna s celou řadou dalších stala členem akciové společnosti SOLO. V období hospodářské krize však továrna s výrobou skončila – poslední sirky se zde vyrobily v pátek 11. března 1932. Už v srpnu roku 1933 byla v bývalé Scheinostově sirkárně, pozdějším PAPu, zahájena zcela nová výroba papírových impregnovaných nádobek SOLOKUP a průhledných obalů a nádobek FADUTUB z acetylové celulózy. Provoz této nové továrny zahajovalo 5. srpna 1933 pouhých deset zaměstnanců. Vyráběli kelímky na marmeládu, misky pro aspiky a kulaté krabice. Závod dostal nové označení „PAP“, odvozené od papíru a papírenské výroby.

V zadním traktu muzea, který prošel rekonstrukcí a dostavbou, je malé lapidárium, kde vystavujeme historické kamenné prvky, které dříve muzeum veřejnosti ukázat nemohlo. Najdeme tu například městský pranýř, mlecí kameny, kamenné koryto, profilovaná kamenná ostění a jiné ozdobné kamenné prvky. Tuto expozici postupně doplňujeme zrestaurovanými unikátními kříži ze zrušeného starého sušického hřbitova.

V patře je expozice věnována především dějinám města Sušice. Kulturní úroveň města před bitvou na Bílé hoře ilustrují pozdně gotické plastiky (například Klečící Madona z Čimic od Monogramisty IP, Pieta Mistra Oplakávání ze Zvíkova a sušický cínový poklad. Další část stálé expozice je věnována barokní době, sušickému klášteru kapucínů a jeho knihovně. K významným přírůstkům této části expozice patří barokní obraz madony s děťátkem od významného italského malíře Sassoferrata, vlastním jménem Giovanni Battista Salvi (1609-1685) a barokní plastika andílka Světlohoše. Oba předměty daroval v roce 2016 muzeu pan Bruno Schreiber. Prostor celé další místnosti zaujímá expozice šumavského sklářství, která představuje unikátní sbírku věnovanou v letech 2005 - 2015 muzeu panem Brunem Schreiberem. Poslední místnost je zařízená ve stylu dobového měšťanského interiéru z poloviny 19.století a přibližuje dobu národního obrození na Sušicku. Tato část expozice byla v roce 2015 doplněna originální sbírkou především francouzského tvarovaného a lisovaného skla, převážně z období mezi roky 1820 až 1890. Také tuto sbírku od její majitelky paní Ackermannové ze Švýcarska odkoupil pan Dr. Bruno Schreiber a následně ji daroval našemu muzeu. Koncem roku 2016 byla tato část expozice doplněna ještě malou sbírkou historického cínu, který muzeu daroval opět pan Bruno Schreiber.

V Sušici je umístěno ředitelství celého muzejního komplexu Muzea Šumavy včetně ekonomického pracoviště. Dále je zde soustředěna muzejní knihovna, historické pracoviště a oddělení muzejní dokumentace. Zpracovávají se zde například sbírky písemností a fotografií. Má zde dílnu technik - údržbář muzea. Muzeum je otevřeno celoročně s technickou přestávkou v listopadu a v dubnu. Pokud to však provozní podmínky umožňují, pak i v této době vycházíme vstříc případným skupinovým návštěvám a prohlídku muzea jim umožníme. Plné vstupné do sušického muzea (stálá expozice včetně výstav) je 80,- Kč, snížené vstupné je 40,- Kč. Děti do 3 let mají vstup zdarma a také místní školy mají vstup do muzea zdarma.

V úterý 24. ledna 2017 navštívila naše muzeum v Sušici paní Ivana Zemanová, manželka našeho prezidenta. Byla to historicky první návštěva z Hradu v našem muzeu. V doprovodu manželky současného hejtmana paní Gabriely Bernardové si prohlédla expozice muzea. Zaujaly ji zejména expozice sirkařství, sušický cínový poklad i sušický mechanický betlém. Líbila se jí samozřejmě i sklářská expozice se sbírkou B. Schreiberova. První dámu v muzeu zajímalo, jak na cínovém nádobí vzniká cínový mor. Dotazovala se také na některé techniky zdobení skla.

♦ Muzeum Šumavy a Galerie Kašperské Hory

V Kašperských Horách vlastní Muzeum Šumavy dva objekty, jejichž hlavní předností je poloha v centru města. Muzeum v Kašperských Horách je oproti sušickému poměrně mladší. Vzniklo teprve v roce 1924 v rámci příprav města na oslavu jeho 600.výročí. První své umístění našlo v prostorách bývalé odborné školy pro zpracování dřeva. Už ve svých začátcích mělo štěstí na pozoruhodné osobnosti, které přínosně zasahovaly do jeho osudů. Od samotného počátku své existence vyvíjelo intenzivní sbírkotvornou činnost v oblasti střední Šumavy a tak často překračovalo úzký rámeček města a jeho nejbližšího okolí. Zakladatelem muzea byl ředitel měšťanské školy Rudolf Nowak. Během několika prvních let existence muzea shromáždil přes tři tisíce sbírkových předmětů, prováděl památkářskou

dokumentaci v městě i jeho okolí, pro muzejní expozici zhotovil řadu nákresů a plánek. Ve sbírkách jsou dodnes uchovávány Nowakovy akvarely i oleje s motivy z Kašperských Hor a okolí.

Dalším vynikajícím pracovníkem a pokračovatelem Nowakovým byl profesor kašperskohorské německé reálky Hans Kollibabe, známý svými četnými vlastivědnými články, organizováním společenského a hudebního života, kronikářskou prací a především svou činností sběratele lidové slovesnosti, zejména pohádek, pověstí i historek ze střední Šumavy, které vydával také knižně. Za jeho působení muzeum získalo celou řadu cenných přírůstků zejména z oblasti lidové kultury, sbírky byly nově rozříděny a uspořádány. Díky profesorovi Kollibabemu muzeum rovněž pečovalo o poměrně rozsáhlý městský archiv. Bezprostředně po roce 1945 mělo muzeum opět štěstí v osobě učitele Emanuela Boušky, který muzeum úspěšně spravoval a vedl až do konce 60.let. Bouška nejen, že přes několikeré náročné stěhování sbírek uhájil existenci muzea, ale v nebyvalém rozsahu sbírky vlastními sběry významně obohatil. Z vylidněných a devastovaných příhraničních území Šumavy se mu dařilo zachraňovat ohrožené kulturní a přírodní památky. Významnými a početnými zisky obohatil zejména sbírky skla, řemesel, zemědělství, starého a lidového umění, založil ojedinělou sbírku obrazů a grafiky se šumavskými náměty. Už při tvorbě expozic v dnešní budově č.p.140 na náměstí v letech 1953 – 1954 se uplatňovala koncepce muzea nejen městského, ale především regionálního muzea pro Šumavu. Dospělo se tak k rozhodnutí budovat i ta oddělení, pro které muzeum dosud nemělo materiál. Vytvářely se nové sbírky zejména z oborů přírodních věd – mineralogie, geologie, botaniky ale i zoologie, k čemuž se podařilo získat spolupráci předních odborníků. Charakteristickým rysem muzea v Kašperských Horách se od 50. let stal také zájem o výtvarné umění, který se projevil nejen budováním sbírky grafiky a obrazů se šumavskými náměty, pořádáním pravidelných výstav výtvarného umění, ale i konkrétní spoluprací s výtvarníky. Příkladem tu může být působení akademického malíře Aloise Moravce, který podle námětů muzea vytvořil v padesátých a šedesátých letech jedinečný soubor šumavských kreseb a olejů, které mají dnes rovněž význam dokumentární. I v současné době se muzeum snaží tuto sbírku stále doplňovat. Snad nejcennějším souborem děl inspirovaných Šumavou, které dříve získalo muzeum v Kašperských Horách, jsou kresby, akvarely a barevné dřevoryty všestranného umělce Josefa Váchala, včetně jeho unikátní grafické knihy Šumava umírající a romantická. Díky svému obdivuhodnému rozhledu dovedl Bouška dobře a s efektem využívat odbornou pomoc z centrálních vědeckých institucí a to nejen pro oblast přírodních ale i společenských věd. Úloha kašperskohorského muzea jako regionálního ústavu pro Šumavu byla posílena zejména vznikem Chráněné krajinné oblasti Šumava v roce 1963. Muzeum už tenkrát neslo název „Šumavské muzeum“ a získávalo své návštěvníky zejména ze stále rostoucích řad turistů.

Současná stálá expozice muzea v Kašperských Horách byla otevřena po rozsáhlé stavební adaptaci muzejní budovy v roce 1980. Zaujímá prakticky obě patra muzejní budovy. První patro je vyhrazeno přírodě Šumavy a druhé zaujímá historická expozice s názvem Život a práce lidí. Expozice Příroda Šumavy je zaměřena na názorné a přehledné zachycení jednotlivých životních prostředí – biotopů. Naznačují to ostatně názvy jednotlivých oddílů: Život v Šumavském lese, Příroda šumavských sídlišť a jejich okolí, Život v prostředí šumavských vod, Příroda šumavské otevřené krajiny. Na několika místech expozice přibližuje problematiku ochrany šumavské přírody a informuje o významu Národního parku a Chráněné krajinné oblasti. Nutno ovšem poznamenat, že tato expozice je již morálně i odborně zavádějící a je obtížné poskytovat návštěvníkům relevantní informace, které by mohly jednak lépe zaujmout a lépe reflektovat současný stav.

Nejvýraznější je nově upravená vstupní část přírodovědné expozice, která je věnována zcela nové expozici geologie a mineralogie. V expozici jsou vystaveny horniny a minerály šumavského moldanubika z oblasti Kašperskohorska a jeho okolí. Expozice tvoří přehled většiny vyskytujících se hornin, vybrané horniny jsou opatřeny maloplošným výbrusem a leštěnou plochou pro lepší optickou zřetelnost struktury hornin a doplněny grafickými obrazovými i textovými informacemi z jednotlivých lokalit sběrů. Sběrka hornin a minerálů v expozici může být pro každého návštěvníka zajímavým poznáváním a poučením o neživé přírodě Kašperskohorska.

Historická expozice ve 2. patře byla uspořádána do několika tématických celků: Osídlení a bydlení, Zemědělství, dřevařství, domácí výroba, lidová kultura, Sklářství, Těžba zlata a Kašperské Hory. Expozici doplňují výtvarná díla inspirovaná krajinou a přírodou Šumavy (Váchal, Nejedlý, Moravec, Krejsa, Beneš, Houšť). Mezi nejzajímavější exponáty zde například patří ukázky výroby tzv. dřevěného drátu a dřeváků, dřevěné úly v podobě venkovských domů, dřevěné hračky, historický a lidový malovaný nábytek, předměty lidového i vysokého umění, podmalby na skle, betlémy, devocionálie, lidové hudební nástroje, umrlčí prkna, památky na život světáků – cirkusáků. Zasloužená pozornost je věnována minulosti šumavského sklářství s důrazem na slavné secesní vázy firmy Lötz z Klášterského Mlýna u Rejštejna. Mezi zvláštnosti zde patří také ojedinělá sbírka lahviček na šňupací tabák. V expozici Šumavská těžba zlata a Kašperské Hory návštěvníka zaujmou modely rýžování, dolování a zpracování zlata i archeologické nálezy. Mezi památkami starého umění vynikají díla pozdně gotického řezbářství, zejména díla anonymního tvůrce, zvaného Mistr Oplakávání ze Zvíkova, jejichž vznik umožnila prosperita Kašperských Hor pramenící na počátku 16. století z postavení horního města a střediska obchodu s Bavorskem.

Ve stálé expozici jsme několik let neprováděli žádné zásadní změny, protože jsme počítali s dokončením třetí etapy rekonstrukce tohoto muzea, která by zahrnovala i novou expozici. Protože však v nejbližších letech tento záměr nebude patrně naplněn, provedli jsme v roce 2017 úpravy vlastními silami. Nutnost úprav stálé expozice byla také dána velkými přesuny sbírek po dobu rekonstrukce muzea.

GOTIKA A BAROK Z JIHOZÁPADNÍCH ČECH - nová stálá expozice

V roce 2015 jsme v muzeu instalovali výstavu UMĚNÍ GOTIKY v krajích Otavy a Úhlavy. Tato výstava byla zcela mimořádným kulturním projektem zajímavým především shromážděním nejcennějších středověkých uměleckých památek z území jihozápadních Čech na jednom místě. Pro rok 2016 jsme tuto výstavu doplnili o další exponáty z vlastních sbírek i zapůjčené z jiných muzeí. Zájem návštěvníků nás vedl k tomu, že jsme tuto výstavu nově zařadili mezi stálé expozice muzea pod názvem GOTIKA A BAROK Z JIHOZÁPADNÍCH ČECH. Mezi nejcennější exponáty této expozice patří nadživotní socha Madony s děckem z poutního místa Nezamyslice, vzniklá snad v Plzni po roce 1420. Zřejmě těsně před vypuknutím husitské revoluce vznikla socha Panny Marie z Klatov (cca 1400 – 1419). Milostná socha Madony z poutního místa Dobřš nese rysy bavorského řezbářství a byla vytvořena někdy po roce 1470. Pozornosti návštěvníka zaujme dochovaný pozdně gotický křídlový oltář Panny Marie Ochránitelky z Kašperských Hor – tzv. Menší kašperskohorská archa z konce 15. století. Část expozice patří výběru prací jménem neznámého, ale vynikajícího sochaře, kterého historici umění pojmenovali podle jeho nejznámějšího díla Mistrem Oplakávání Krista ze Zvíkova. Spolu s umělecky blízkým anonymním Mistrem Oplakávání Krista ze Žebráku patří jeho dílo k vrcholům umění pozdní gotiky v Čechách. Mezi další pozoruhodná

řezbářská díla připisovaná tomuto Mistru a jeho dílně patří například Ukřižovaný Kristus z Kašperských Hor, Sv. Barbora ze Strakonice, Zmrtvýchvstalý Kristus z Horažďovic. České gotické umění patří k tomu nejlepšímu, čím naše země přispěly k světovému kulturnímu dědictví. Umění pozdní gotiky v našem kraji vychází v mnohém z podnětů krásného slohu a parlérovského umění. Proto je můžeme vnímat jako svého druhu pozdní plod doby uměleckého rozkvětu doby Karlovy.

Zdaleka ne tak ekonomicky i kulturně příznivá byla v našem kraji doba baroka. Přesto se i zde dochovala řada pozoruhodných památek, z nichž na některé upozorňuje naše nová expozice. Barokní díl expozice přinesl řadu dosud zcela neznámých ukázek malířského a řezbářského umění včetně prací uměleckého řemesla – například olejomalby a plastiky z 18.století z kostela sv. Mořice na Mouřenci u Annína nebo dobová vyobrazení milostných mariánských obrazů – Panny Marie Bolestné z kapucínského kláštera v Sušici nebo Panny Marie Klatovské. Svým zvláštním námětem oslovuje zvláště obraz Vanitas z Mouřence – symbolické vyjádření marnosti lidského života, představované mimo jiné postavou andílka vypouštějícího ze slámky mýdlové bubliny. Svou mistrovskou kvalitou je zcela mimořádným dílem ve sbírkách muzea velké plátno rakouského malíře italského původu Martina Altomonteho Bitva s Turky u Parkanu, olej z doby po roce 1684. Po dlouhé době „odpočinku“ v muzejním depozitáři se veřejnosti představil také rozměrný olej na plátně středoevropského mistra 17.století s názvem Venuše s Kupidem a Merkurem (Výchova Kupidova).

Na objekt muzea navazuje i objekt tzv. Galerie, která prošla v letech 2009 – 2011 celkovou rekonstrukcí. V rekonstruovaném objektu je nadále v přízemí výstavní prostor pro krátkodobé výstavy a v patře se do budoucna uvažuje s instalací nové stálé expozice věnované historii šumavského sklářství. Protože se objevila možnost podat žádost o dotaci z evropských fondů (iROP), začala se tato expozice připravovat již konkrétně. Šumavské sklářství a sbírka skla Muzea Šumavy si novou komplexně pojatou expozici zaslouží, protože dosavadní expozice v současné době už totiž naprosto nevyhovuje svým rozsahem ani koncepcí a nedokáže představit sklářskou sbírku muzea v plném rozsahu a sklářskou tematiku ve všech souvislostech historického vývoje Šumavy. Nová expozice by měla představit nejen historii a produkci nejvýznamnějších šumavských skláren, ale i to, jakým způsobem jejich činnost ovlivnila hospodářský, kulturní a duchovní život zdejších obyvatel. Neměla by být jen přehlídkou výrobků šumavských skláren, ale měla by zprostředkovat i další informace, které se vztahují ke sklářům, k jejich životu a k jejich práci.

Vzhledem k tomu, že objekt je nově rekonstruovaný, včetně elektroinstalace, vytápění, EZS i EPS, nebudou pro potřeby nového muzea nutné žádné stavební zásahy, kromě výtahu pro zlepšení pohybu osob se sníženou mobilitou. Při předchozí rekonstrukci už byly provedeny potřebné stavební úpravy.

Protože rekonstrukce objektu galerie již řešila i budoucí propojení obou objektů, využili jsme situace a sjednotili jsme vstup do celého areálu muzea. Bývalou vstupní halu s pokladnou v budově muzea jsme využili jako nový výstavní prostor a sjednotili jsme také vstupné do celého muzea. Plné vstupné do kašperskohorského muzea je 60,- Kč, snížené vstupné je 30,- Kč. Děti do 3 let mají vstup zdarma a také místní školy mají vstup do muzea zdarma. Bylo také zavedeno samostatné vstupné na výstavy v galerii ve výši 40,- Kč. Muzeum je otevřeno od 1.května do 31. října, ale po předchozí dohodě umožňujeme návštěvu i mimo tyto měsíce, zejména v době vánočních a jarních prázdnin. Galerie má celoroční provoz s technickou přestávkou v dubnu a v listopadu.

◆ Muzeum Šumavy Železná Ruda

Železnorudské muzeum bylo založeno z iniciativy regionálního spisovatele, básníka, sběratele šumavského folklóru a zámožného obchodníka Aloise Hilgarta v roce 1936. Původně se jmenovalo Královácké vlastenecké muzeum v Městě Železná Ruda - Muzeum královského hvozdu - Künisches Heimatmuseum. Těžištěm **stálé expozice** je v Železné Rudě rodinná sbírka sklářského rodu Abele zahrnující především sklo, nábytek, rodinné portréty a také obrazy Ernestiny Jelínkové (narozena r. 1884, neteř spisovatele Karla Klostermanna). Rodinná sbírka byla uložena ve vile, kterou v roce 1887 postavil v Železné Rudě Krištof Abele a ve které se železnorudské muzeum dodnes nachází. Slavný sklářský rod Abele připomínají nejen historické portréty, rodinný historický nábytek, slavná rozměrná zrcadla, ale i kdysi velice ceněné obrazy na skle se zrcadlovým pozadím od malíře Vincence Jankeho z počátku 19. století. Pozornost zaslouží i expozice věnovaná šumavskému železářství a hamernictví, které významně spoluvytvářelo dějiny Železné Rudy.

V objektu muzea byl po uzavření nové smlouvy s Městem Železná Ruda v roce 2006 bývalý služební byt upraven na výstavní prostor, který se používá pro pořádání krátkodobých výstav. Výstavní činnost se zde slibně rozběhla - o výstavy je zde zájem, i když z hlediska vzdálenosti je pro nás jejich instalace poněkud komplikovanější. V roce 2008 byl nově upraven a zpřístupněn jeden z půdních depozitářů s nevelkou, ale zajímavou sbírkou předmětů, které na svých cestách nashromáždil fregatní kapitán Rudolf Abele, poslední majitel vily, kterou v roce 1946 "věnoval" Československému státu. Otevřením a zpřístupněním jednoho depozitáře v Železné Rudě byla výstavní plocha rozšířena o 20 m².

Po přemístění městského informačního centra do jiného objektu získalo muzeum další prostory, které využilo především jako důstojnější prostor pro pokladnu a prodejnu. Vzhledem k tomu, že expozice tohoto muzea, i když je malá, tak je umístěna ve dvou patrech a je poměrně členitá, je objekt vybaven kamerovým systémem.

I nadále platí Muzeum Šumavy Městu Železná Ruda (vlastník objektu) pouze symbolický nájem 1,- Kč ročně a hradí si veškeré provozní náklady.

Muzeum je otevřeno celoročně a plné vstupné je 40,- Kč, snížené vstupné je 20,- Kč, děti do 3 let a místní školy mají vstup do muzea zdarma.

◆ Muzeum Dr. Šimona Adlera v Dobré Vodě ◆

Toto muzeum od doby svého založení v roce 1997 spadalo pod Západočeské muzeum v Plzni. Na svém jednání dne 8.12.2014 Zastupitelstvo Plzeňského kraje tuto změnu schválilo v rámci dodatku č.8 ke Zřizovací listině Muzea Šumavy a od 1.1.2015 spravuje tuto pobočku Muzeum Šumavy.

Do Dobré Vody, kde po dlouhá desetiletí žili společně tři etnické skupiny: česká, německá a židovská a kde se po válce téměř zastavil život, se po roce 1989 začali navracet původní obyvatelé a turisté. Vrátil se sem také syn Šimona Adlera - Matityahu Adler, který byl spolu se svým bratrem rabínem Sinajem Adlerem iniciátorem vzniku muzea. Muzeum bylo vybudováno především jako památník židovského historika a rabína Dr. Šimona Adlera, který se zde narodil a v roce 1944 se stal obětí holocaustu. V muzeu je rovněž prezentována kultura a náboženství židovských obyvatel v západočeském přihraničí. **Stálá expozice** v suterénu připomíná 110 zaniklých židovských komunit v západočeském pohraničí a originální

formou seznamuje se životem židovské menšiny na Šumavě. Dokumentace života židovské rodiny je rozdělena na nejdůležitější mezníky: narození, obřizka chlapců, bar – micva, svatba a závěr života. Závěr expozice tvoří rekonstrukce interiéru, dokumentující každodenní život Židů v daném regionu na přelomu 19. a 20. století. Součástí expozice je i rekonstruovaná původní košer porážka a interiér pošumavské hospody.

Problémem stálé expozice tohoto muzea byla však vysoká vlhkost (jedná se o suterén, který je zapuštěný do svahu a při stavbě nebyla provedena izolace stěn). Vzhledem k neustále vysoké vlhkosti (kolem 90%) si předchozí provozovatel expozice (ZČM Plzeň), odvezl velké množství exponátů, které touto vlhkostí trpěly. Příslušníci rodiny Adlerů při své návštěvě v srpnu 2015 na tuto skutečnost reagovali dost nepříjemně. Během roku 2016 se podařilo realizovat několik stavebních úprav, které vedly ke snížení vlhkosti (v současnosti se vlhkost pohybuje v rozmezí 50 – 60%). Expozici jsme doplnili řadou vlastních exponátů.

Také syn Matityahu Adlera Aaron se rozhodl, že expozici muzea obohatí rozšíří o unikátní exponát s velkým symbolickým významem. Za použití dřeva z Izraele vyráběl po dobu tří měsíců strom života. Strom Aarona Adlera ukazuje, jak důležitý je i pouhý jeden lidský život. Strom života si představuje jako kořen, z něhož postupně roste a mohutní celý strom, mající spoustu větví a větviček, na kterých se třepetají listy. Listy, kterých je opravdu hodně, jsou doplněny fotografiemi a jmény jednotlivých členů rodiny.

Součástí muzea je i menší přednáškový sál s projektorem, který se využívá pro přednášky pro školní a jiné výpravy. Mohou se zde instalovat panelové výstavy.

Objekt, v němž muzeum sídlí, patří městu Hartmanice a muzeum platí nájem ve výši 108.240,- Kč ročně.

Muzeum je otevřeno celoročně každý den mimo pondělí. Plné vstupné je 40,- Kč, snížené 20,- Kč, děti do tří let zde mají vstup zdarma. Je zde zavedeno i rodinné vstupné ve výši 80,- Kč.

V roce 2017 jsme si připomněli 20.výročí založení tohoto muzea. Oslava tohoto výročí proběhla dne 8. srpna 2017 od 11° hodin a na organizaci této slavnosti a na jejím finančním zajištění se podílelo Muzeum Šumavy Sušice, p.o., Spolek přátel muzea Dr. Šimona Adlera v Dobré Vodě, Ministerstvo kultury ČR, město Hartmanice a také samotná rodina Adlerů. Záštitu nad touto oslavou převzal ministr kultury ČR, pan Daniel Herman.

Oslav ze osobně zúčastnili:

- hejtman Plzeňského kraje, pan Josef Bernard,
- izraelská ministryně pro rovné příležitosti, paní Gila Gamliel,
- Eran Yuvan, zástupce izraelského velvyslance v ČR a izraelský kulturní atašé,
- náměstek ministra kultury ČR Vratislav Ouroda,
- vrchní zemský rabín Karol Efraim Sidon,
- Šimon Adler, syn Matityahu Adlera.

Akce se zúčastnila v hojném zastoupení rodina Adlerů – kromě dvou synů zakladatele muzea, Matytiahu Adlera – Šimona a Aarona a jejich setry Shoshi, přijeli z Izraele i jejich partneři, vnuci, vnučky a pravnoučata.

Součástí oslav bylo také otevření výstavy FOTOGRAFIE A MEZUZY autorky Rebecky Kloudové.

Spolek přátel muzea dr. Šimona Adlera.

Při muzeu už od doby jeho založení vyvíjí svou činnost **Spolek přátel muzea dr. Šimona Adlera**, jehož cílem je další rozvoj a podpora Muzea Dr. Šimona Adlera a dokumentace židovské komunity na Šumavě a v Pošumaví. V roce 2016 byly

upraveny stanovy spolku a je veden v rejstříku zapsaných spolků. Členy tohoto spolku jsou i příslušníci rodiny Adlerů, kteří muzeum pravidelně každý rok navštěvují a mají zájem na dalším pokračování činnosti tohoto spolku. Při jejich návštěvě Dobré Vody v srpnu 2015 jsme se dohodli, že na rok 2017 připravíme k 20. výročí založení tohoto muzea kromě již zmíněné slavnosti i odbornou konferenci, věnovanou židovské otázce.

Hlavním pořadatelem této konference byl právě Spolek přátel muzea Dr. Šimona Adlera a hlavním partnerem se stalo Muzeum Šumavy Sušice p.o.. Spolek přátel muzea pro tento účel získal dotaci od Ministerstva kultury ČR ve výši 500.000,- Kč. Konference se zaměřila na problematiku venkovských židů.

Vlastní návrh na uspořádání této konference vzešel na společném jednání zástupců rodiny Adlerů, Spolku přátel Muzea Dr. Šimona Adlera, Muzea Šumavy v Sušici, které se konalo na Ministerstvu kultury v přítomnosti náměstka pro řízení sekce kulturního dědictví Ing. Vlastislava Ourody, Ph.D. Na dalším společném jednání dne 29.9.2016 byl na přání zástupců rodiny Adlerů pověřen odborným i administrativním řízením této konference pan Ing. arch. Daniel Ziss, který měl vytvořit program konference, doprovodný program a zejména oslovit a zajistit přednášející. Ředitelka Muzea Šumavy a Spolek přátel Muzea Dr. Šimona Adlera měli zajistit organizační a logistické záležitosti (místo konání, ubytování, pozvánky, propagace atd.). Všechny zúčastněné strany s tímto návrhem souhlasily a potvrdily jej na dalším jednání dne 22.3.2017.

Termín konání konference byl původně stanoven na 23. - 25.10.2017. Na tento termín bylo předběžně skutečně zajištěné místo konání konference (včetně prostoru pro doprovodné programy), ubytování účastníků, doprava zahraničních účastníků z letiště na místo konání atd. Do konce srpna 2017 jsme však nedostali žádnou informaci od p. Zisse – nevěděli jsme, kteří přednášející se zúčastní, kolik bude účastníků, jaké budou doprovodné programy a jak a od koho se bude například půjčovat původně plánovaná doprovodná výstava atd. Nereagoval na telefony ani na e-maily. Vzhledem k tomu, že do doby konání konference zbývalo cca 6 týdnů, byli jsme tedy postaveni před rozhodnutí, zda celou konferenci zrušit a vrátit dotaci zpět MK ČR nebo se sami pokusit o její zorganizování ve skromnějším provedení. Rozhodli jsme se pro druhou variantu a dne 15.9.2017 se sešla pracovní skupina v níž byli zastoupeni: Veronika Rubínková (předsedkyně spolku Muzea dr. Šimona Adlera), Mgr. Zdeňka Řezníčková (ředitelka Muzea Šumavy, Sarah Sofia Huikari (kulturní spolek RAŠELINA), Eva Huikari (synagoga Hartmanice), Mgr. Michal Chmelenský (Západočeské muzeum v Plzni), Ing. Jiří Jukl (člen spolku a jeden ze zakladatelů muzea) a Vlastimil Hálek (člen spolku).

Na této první schůzce jsme stanovili termín konání konference na 22.-23.11.2017 a upravili jsme rozpočet projektu. Dále jsme stanovili předběžný časový harmonogram a program konference. Konference měla být pouze dvoudenní – jeden den vlastní jednání, druhý den malá exkurze po židovských památkách na Šumavě. Pokud jde o výstavu, bylo dohodnuto, že uspořádáme menší výstavu fotografií, která připomene osudy vybraných židovských osobností a podnikatelů v regionu - název výstavy byl „Židé na Šumavě: střípky (nejen) z rodinných archívů.“ Jako doprovodný program jsme dále zvolili dopolední filmovou projekci pro školy a výjimečný večerní koncert s filmovou projekcí. Rozhodli jsme se také, že z časových důvodů nebude vydán sborník příspěvků, ale na DVD bude zpracován dokument, který zachytí průběh konference, připomene založení muzea prostřednictvím vzpomínek členů rodiny Adlerů a některých osobností, které se na založení podílely a představí i expozici muzea. O našem rozhodnutí uspořádat konferenci v této podobě jsme informovali také Ing. Vlastislava Ourodu, Ph.D. i příslušníky rodiny Adlerů.

Konference se konala ve dnech 22.-23.11.2017 ve velkém přednáškovém sále Muzea Šumavy v Sušici, které dalo tyto prostory včetně zázemí k dispozici zdarma. Jazyk konference byl ČJ a AJ.

1. den konference

Zahájení konference se zúčastnil Ing. Vlastislava Ouroda, Ph.D. z Ministerstva kultury ČR a dále například pan Pavel Valdman (starosta města Harmanice, které je vlastníkem budovy muzea Dr. Šimona Adlera), Ing. Jiří Jukl (bývalý starosta města Hartmanice a jeden ze zakladatelů muzea). Za rodinu Adlerů se zúčastnili pan Aaron Adler (syn zakladatele muzea Matytiahu Adlera) a pan Jakob Priel (zeť zakladatele muzea Matytiahu Adlera), kteří v rámci oficiálního zahájení formou prezentace a krátké přednášky představili účastníkům konference svou rodinu a význam založení muzea.

Vlastní konference byla rozdělena do dvou bloků. V rámci prvního bloku zazněly rozsáhlejší příspěvky, v rámci druhého bloku byly předneseny drobnější příspěvky a aktuality.

I. blok - studie, rešerše, prezentace výsledků výzkumů

Mgr. Daniel Polakovič, Židovské muzeum v Praze : „Vznik a organizace Zemského židovstva v Čechách“

PhDr. Lenka Uličná, Ph.D., Židovské muzeum v Praze: „Genizy venkovských synagog“

Irimia Maria Madalina, „Alexandru Ioan Cuza” University, Faculty of History, Iași Romania: „Antisemitism against Rural Jews: Legal Discrimination, Expulsions, and Riots in Romania (second half of the 19th Century)“

Mgr. Radka Kinkorová, Státní okresní archiv Domažlice: „Vztahy Židů a Čechů na Domažlicku ve druhé polovině 19. století“

Mgr. Jan Edl, Státní okresní archiv Tachov: „Tachovští Adlerové v období první republiky“

PhDr. Karel Řeháček, Státní oblastní archiv v Plzni: „Kolovečští Hutterové a případ Josefa Grunda“

PhDr. Alexandr Putík, Židovské muzeum v Praze: „David Gans a počátky židovského venkovského osídlení na Mělnicku“

II. blok – významné počiny, obnova židovských památek, aktuality

PhDr. Alena Vičková, Obec Štěnovice: „Židovská historie ve Štěnovicích“

Bc. Sarah Sofia Huikari, Kulturní spolek Rašelina: „Připomínky událostí Šoa v Sušici“

Mgr. Barbora Freund, Městské muzeum Horažďovice: „Starý židovský hřbitov v Horažďovicích“

Mgr. František Škůrek, Spolek SYNAGOGA KLATOVY, z. s.: „Synagoga v Klatovech“

Přes velice krátký čas, který byl na uspořádání konference, se podařilo zajistit renomované přednášející, kteří představili účastníkům zajímavé a kvalitní příspěvky. Po uzávěrce se přihlásili ještě **M.Sc. Henryk Grzybowski** a **B.Sc. Sylwia Biernacka** ze Sociálně-kulturní společnosti Židů v Polsku (Varšava/Kladsko), kteří měl připravenou přednášku věnovanou židovské komunitě, historii a rekonstrukci

synagogy v Kladsku. Jejich nabídku jsme využili a přednášku jsme zařadili na druhý den konference v rámci exkurze.

Doprovodný program prvního dne konference

V rámci konference nabídlo Muzeum Šumavy školám v regionu návštěvu bezplatné projekce (včetně dopravy) dokumentárního filmu režiséra Zdeňka Flídra z roku 2011 „Vyvolení k utrpení - osudy židovského obyvatelstva na Šumavě a v Bavorském lese“. Dokumentární film, který byl promítán také v České televizi, seznamuje diváky v historických exkurzích s obecnými osudy židovského obyvatelstva na Šumavě a v Bavorském lese od 10. století, kdy Židé jako schopní obchodníci procházeli tímto krajem dále na sever, až po plnou emancipaci židovského obyvatelstva na přelomu 19. a 20. století, přes období plných pogromů, zabavování majetku, vraždění a vyhánění židovského obyvatelstva. Seznamuje s významnými zdejšími podnikatelskými rody, jako byli například Blochové, Adlerové, Fürthové atd. Jednou z nejsilnějších sekvencí filmu je putování po trase tzv. "Volarského pochodu smrti", který vyšel 13.dubna 1945 z koncentračního tábora Helmsbrecht a skončil 5. května ve Volarech a 6. května v Husinci u Prachatic. Tento strastiplný pochod téměř 1.300 převážně židovských žen z Polska, Ukrajiny, Haliče a Německa přežilo ani ne 150 žen.

Tuto nabídku využila Základní škola Lerchova v Sušici, SOŠ a SOU v Sušici a Základní škola Hartmanicích a Střední škola v Horažďovicích. Po projekci následovala krátká diskuse na téma holocaust.

Projekce němého filmu MĚSTO BEZ ŽIDŮ s hudebním doprovodem orchestru

Film MĚSTO BEZ ŽIDŮ je film, který předpověděl holocaust. Jedná se němý film, natočený podle předlohy židovského novináře Huga Bettauera rakouským režisérem Hansem K. Breslauerem. Film měl premiéru roku 1924 ve Vídni, zmítané už tehdy antisemitismem a nacionalismem. Vypráví příběh města Utopie, jež je v ekonomické krizi po první světové válce, a kde starosta i občané žádají vyhnat Židy. Během druhé světové války byl H. Bettauer zavražděn nacisty a snímek, který byl z pochopitelných důvodů zakázán, se na 70 let nadobro ztratil. Náhodně byla páska s jeho plnou verzí objevena na pařížském bleším trhu a ta nyní čeká v Rakouském filmovém archivu na digitalizaci. Po válce bylo možné dostat se pouze k jeho cenzurované verzi, kterou objevili nizozemští archiváři a neúplnou kopii roku 1991 zrestaurovali. Tuto verzi měli možnost vidět zdarma návštěvníci v sušickém kině za živého hudebního doprovodu Orchestru BERG. Toto špičkové hudební těleso již celou řadu let přivádí na českou hudební scénu inovativní, ale zároveň divácky atraktivní projekty kombinující současnou hudbu s tancem, filmem a divadlem. Novou hudbu k uvedenému filmu složil skladatel Petr Wajsar.

2. den konference

Druhý den konference byl věnován exkurzi po židovských památkách na Šumavě. Jako první místo bylo vybráno Muzeum Dr. Šimona Adlera v Dobré Vodě u Hartmanic. Expozici muzea provedla předsedkyně Spolku muzea Dr. Šimona Adlera p. Veronika Rubínková. Její komentář doplnili svými vzpomínkami i zástupci rodiny Adlerů – pan Aaron Adler a a pan Jakob Priel. Účastníky exkurze zaujal zejména netradiční „Strom života rodiny Adlerů“.

Protože v tomto muzeu je také malý přednáškový sál, využili jsme této situace a účastníci exkurze měli možnost vyslechnout přednášku s projekcí M.Sc. Henryka Grzybowskeho a B.Sc. Sylwie Biernacke ze Sociálně-kulturní společnosti Židů v Polsku (Varšava/Kladsko) o historii židovské komunity a rekonstrukci synagogy v Kladsku.

Druhou zastávkou byla Horská synagoga v Hartmanicích, kde se účastníků ujal bývalý ředitel synagogy a odborník na dějiny zdejší židovské komunity Mgr. Václav Diviš. Cestou zpět do Sušice byla ještě jedna zastávka na hartmanickém židovském hřbitově, který je dnes bohužel zdevastovaný a v lesním porostu jen těžko identifikovatelný. Hřbitov byl založen v roce 1870 a svému účelu sloužil necelých 70 let. Naposledy tu bylo 29. dubna 1945 do společného hrobu uloženo 12 žen z pochodu smrti z Helmbrechtsu do Volar, které zde zemřely. S historií tohoto hřbitova seznámil účastníky Mgr. Michal Chmelenský ze Západočeského muzea v Plzni.

Muzeum Šumavy má v současné době ve všech svých pobočkách celkem 3.381 m² výstavní plochy, z toho 2.386 pro stálé expozice a 995 m² pro krátkodobé výstavy. Bezbariérový přístup má 1.279 m² výstavní plochy. V roce 2017 muzeum realizovalo celkem 21 výstav. Z toho 10 v muzeu a 1 mimo muzeum. Čtyři výstavy přecházely z roku 2016. V případě výstavy věnované spisovateli Karlu Klostermannovi v prostorách bývalé hájenky na Březníku, má tato výstava již spíše charakter stálé expozice.

Muzeum také zapůjčuje sbírkové předměty jiným muzeím, případně si od jiných muzeí vypůjčuje exponáty na své výstavy. Celkem tak bylo v roce 2017 zapůjčeno jiným muzeím 236 předmětů a vypůjčeno 157 předmětů.

Mezi nejvýznamnější zápůjčku patřila kolekce unikátních obrazů na skle se zrcadlovým pozadím od Vincence Jankeho na výstavu do muzea v Liberci a na její reprízu v ZČM Plzeň

Celková návštěvnost stálých expozic a výstav byla v roce 2017 37.252 osob, ostatní akce pořádané muzeem navštívilo 3.042 osob. Celkem tedy navštívilo v roce 2017 výstavy, expozice a akce pořádané muzeem 40.292 návštěvníků. V průběhu roku měly všechny pobočky muzea dva dny s bezplatným vstupem (Mezinárodní den muzeí v květnu a Den krajů - státní svátek 28.10.), sušické i kašperskohorské muzeum kromě toho umožnilo již tradičně bezplatný vstup ke Dni seniorů v září.

PŘEHLED VÝSTAV

Vedle stálých expozic pořádá muzeum každoročně řadu výstav ve vlastních prostorách i v jiných institucích. Výstavní strategie je s ohledem na výstavní prostory koncipována tak, že v kašperskohorském muzeu se pořádá zpravidla jedna dlouhodobá výstava. Reorganizace a sjednocení vstupu do obou objektů, které zde muzeum spravuje (budovy čp. 140 a 141) v roce 2014 nám umožnilo tento výstavní prostor významně rozšířit a v roce 2015 se výstavní plocha zvětšila ještě o místnost bývalého depozitáře botaniky a fotokomory, kde vznikl další nový výstavní prostor. Dnes již tento prostor nevyužíváme pro výstavní účely. V současné době je zde instalovaná výstava Gotika a barok z jihozápadních Čech, která má již charakter nové stálé expozice.

V kašperskohorské galerii se pořádá jedna až dvě dlouhodobé výstavy, vycházející převážně z vlastních sbírek. Sušice měla výstavní program založený na střídání menších výstav v kratších intervalech a zpravidla jen od května do října. Od roku 2013 se situace změnila a také v Sušici je možné po rekonstrukci areálu bývalé strážnice pořádat větší výstavy a to celoročně. Původní dva malé výstavní sály byly

zrušeny a nahradil je jeden velký multifunkční sál v patře a jeden malý sál v přízemí. Výstavní prostory v Železné Rudě slouží především pro pořádání krátkodobých výstav jak z vlastních sbírek, tak i výstav regionálních výtvarníků. Nové výstavní možnosti přineslo také připojení muzea Dr. Šimona Adlera v Dobré Vodě. Vzhledem k tomu, že muzeum nemá vlastního výtvarníka, realizuje instalaci výstav převážně vlastními silami (koncepce, výběr exponátům, instalace, výtvarné práce, texty, popisky, návrhy plakátů atd.)

◆ MUZEUM ŠUMAVY SUŠICE ◆

KOUZELNÝ SVĚT PANENEK

Výstava více než 300 panenek různých typů a velikostí od historie po současnost. Výstava byla připravena ve spolupráci s agenturou RLA Stallion Plzeň.
prosinec 2016 – leden 2017

DŘEVO V RŮZNÝCH PODOBÁCH

Výstava intarzií a dřevořezeb Josefa Škanty z Blatné.
prosinec 2016 – únor 2017

VEDEM - CESTA TEREZÍNSKÝCH KLUKŮ STÁLE POKRAČUJE

Dne 24. dubna 2017 proběhl v Sušici na náměstí již 5. ročník JOM HA-ŠOA - mezinárodní den věnovaný obětem holocaustu. Památku těchto obětí si ve stejný den připomínali lidé i v dalších 12 městech České republiky. Na sušickém náměstí proběhl od 14⁰⁰ hodin vzpomínkový program, při kterém se veřejně četl seznam obětí holocaustu, akci moderoval herec Petr Vacek. Součástí těchto oslav bylo zahájení putovní výstavy VEDEM v sušickém muzeu. Výstava "VEDEM - Cesta terezínských kluků stále pokračuje" přibližuje osud skupiny chlapců, kteří se v těžkých podmínkách terezínského ghetta rozhodli vzít osud do svých rukou. Na chlapeckém Domově 1 ustavili vlastní samosprávu a začali vydávat jedinečný časopis Vedem. Jako zázrakem se výtisky tohoto časopisu podařilo přes 2 sv. válku zachránit. Vedem vycházel pravidelně téměř dva roky (1942-44) vždy v pátek. Do něj ti, kteří čekali na transport do koncentračních táborů, vtělili nejen své vzpomínky, obavy a radosti, ale i poselství pro ty, kteří se dožijí šťastnějších časů. Časopis obsahoval velmi široké spektrum článků zaměřených na různá témata a byl vydáván pod vedením Petra Ginze, který byl i iniciátorem jeho vzniku. Jemu byl věnován velký samostatný panel s chronologickou čarou jeho krátkého života. - zavražděn byl koncem roku 1944 ve vyhlazovacím táboře Auschwitz-Birkenau. Poté, co jeho kresba z ghetta „Země z Měsíce“ shořela v roce 2003 v troskách raketoplánu Columbia, jeho tvorba a příběh oslovuje lidi všech generací na celém světě. (První izraelský kosmonaut Ilan Ramon se totiž rozhodl vzít na palubu Petrův obrázek jako symbol holocaustu.)

Součástí výstavy byl také také edukativní program pro školní mládež.

JOM HA-ŠOA včetně výstavy se konaly pod záštitou ministra kultury Daniela Hermana a Martina Baxy, náměstka hejtmana Plzeňského kraje pro oblast kultury a památkové péče.

24.4. - 18.6.2017

VÝSTAVA VÝTVARNÉHO OBORU ZUŠ SUŠICE

Tradiční výstava výtvarných prací dětí ze ZUŠ Sušice
23.5 – 18.6.2017

ŠŤASTNÝ ŽIVOT V SECESI

Výstava s poetickým názvem představila období mezi lety 1895 – 1915 a nabídla pohled, jak prožít spokojený a šťastný život díky zaručeně platným, často humorným, sto let starým radám a návodům, ale hlavně jak vytvořit fungující a vkusně zařízenou domácnost, která, jak dobový tisk uvádí, nemusí být nutně zařízena za draho. Poskytla poučení, jak servírovat ovoce, jak pěstovat jemný mrav, jak „vyzrát“ na muže, jak cvičit doma anebo jak podávat menší diner s dřívěškami na talíři. Návštěvníkům umožnila náhled do secesní domácnosti začátku minulého století, s kuchyní a dnes již téměř neznámými přístroji a pomůckami šetřícími čas při vaření jídla, salónem určeným pro servírování kávy a čaje nebo pro četbu duševně obohacující literatury, jídelnou s velkou slavnostně prostřenou tabulí a připomínkou servírování i základní etikety, ložnicí s ručně vyšívanou výbavou či nočním prádlem, dětským pokojem, koutkem s dobovými hračkami i chlapeckými hrami.

Výstavu jsme si zapůjčili z Letohrádku Mitrovských v Brně.

22.6. - 30.8.2017

Z JEDNÉ PALETY

Další ročník kolektivní výstavy obrazů paní Olgy Hrachové a jejích žaček.

4.10. - 30.10.2017

HISTORICKÉ CUKRÁRNY

Atraktivní výstava o vývoji cukrářského řemesla, sladkostí a historii cukráren v Českých zemích. Každý návštěvník si na této výstavě přijde na své – dospělí se seznámili s nejoblíbenějšími a nejvyhledávanějšími cukrárnami a výrobami cukrovinek v prvorepublikovém Československu, děti mohly obdivovat nápaditost a rozdíly dřívějších a dnešních sladkostí nebo se pousmát nad ručním strojem na zmrzlinu. Dobu zašlých časů připomínal stylizovaný interiér historické cukrárny, obchodu i výroby, se zásobníky na kávu, dózami plných bonbonů a zákusky vytvořených podle časopisů ze 30. let 20. st. Výstava představila ukázky mnohdy již zapomenutých cukrářských nástrojů, jako jsou raznice a formy na bonbony nebo tvořítko dřívě oblíbených sněhových koulí. Vystaveny byly také dobové bonboniéry i reklamní materiály. Návštěvníci získali také přehled o historii čokolády, marcipánu, perníku, zmrzliny nebo dortů, stejně jako o vývoji cukrářského řemesla v Čechách a na Moravě. A sušičtí pamětníci mohli nostalgicky zavzpomínat na pana Fialku, jeho slavné zákusky a vyhlášenou cukrárnu v hotelu Fialka.

6.12.2017 – 4.2.2018

ŽIDÉ NA ŠUMAVĚ: STŘÍPKY (NEJEN) Z RODINNÝCH ARCHÍVŮ

Malá výstava fotografií ze sbírek Muzea Šumavy a Západočeského muzea v Plzni, která připomněla osudy vybraných židovských osobností a podnikatelů v regionu. Výstava byla připravena v rámci konference Fenomén venkovských židů.

22. - 23.11.2017

PAPÍROVÉ BETLÉMY

Vánoční výstava téměř 50 vystříhovaných papírových betlémů, kterou jsme si zapůjčili od agentury RLA Stallion z Plzně. Výstavu doplnily panely s texty o vánočních zvycích od počátku Adventu do svátku Tří králů.

6.12.2017 – 31.1.2018

DĚDEČEK HŘIBEČEK A JINÉ ŠUMAVSKÉ HOUBY

Výstava fotografií Václava Burleho.

prosinec 2016 – únor 2017

MÁME K SOBĚ BLÍZKO

Výstava výtvarných prací a fotografií žáků ze Základní školy T.G.Masaryka v Sušici.
1.5. - 30.5. 2017

JINDŘICH CHEJN – VÝSTAVA OBRAZŮ

Výstava obrazů talentovaného sušického amatérského výtvarníka.
4.7. - 31.8.2017 (prodlouženo do 30.9.2017)

ZANIKLÉ SKLÁŘSKÉ HUTĚ NA ŠUMAVĚ A V BAVORSKÉM LESE

Putovní výstava o historii skláren a české i bavorské straně Šumavy uspořádána ve spolupráci se Šumavským spolkem Vimperk a bavorským spolkem Heimatverein d´Ohetaler Riedlhütte. Výstava vznikla za finanční podpory EU a připomíná historii celkem 170 zaniklých sklářských hutí.

6. 12. - 31.12.2017

◆MUZEUM ŠUMAVY KAŠPERSKÉ HORY◆

Bývalé výstavní prostory v přízemí objektu kašperskohorského muzea mají dnes charakter stálé expozice gotického a barokního umění. Jiné výstavy se v tomto prostoru nekonaly.

◆GALERIE MUZEA ŠUMAVY V KAŠPERSKÝCH HORÁCH◆

KAREL IV. A ZLATÉ HORNÍ POOTAVÍ

Těžiště výstavy spočívalo v připomínce Karlových aktivit ve střední Šumavě a Pošumaví, jako byla například podpora místního zlatorudného hornictví, zřízení nových obchodních cest do Pasova a Bavorska i založení královského strážního hradu. Výstava prezentovala množství nových archeologických nálezů, památky středověkého kamenictví, sochy, obrazy i grafiku, modely, ovšem také některé nedostupné historické předměty, které zprostředkovala alespoň pomocí kvalitních reprodukcí, či kopií – odlitků. Červen – říjen 2016 (prodlouženo do konce února 2017).

ŠUMAVSKÉ CHALUPY OČIMA JAROMÍRA RANDÁKA

Výstava byla malým ohlédnutím za lidovou architekturou na Šumavě, kterou muzeum zprostředkovalo z pozůstalosti ilustrací a kreseb tohoto samouka - výtvarníka a malíře. Již od mládí zajímalo Jaromíra Randáka výtvarné umění v podobě maleb a ilustrací rodného Pošumaví. V průběhu svého života zachytil bezpočet lidových staveb a jejich vývoj převážně z oblasti Stašska. Kromě lidových staveb a jejich zákoutí maloval i šumavskou krajinu, v místech, která mu nejvíce přirostla k srdci. Mimo jiné, maloval také portréty, zátiší svého domova a také skici ze života lidí ze svého blízkého okolí, často zachycující i humorné scény. V jeho díle se objevily i propagační kresby a ilustrace pro obchodní činnosti. Jaromír Randák však ve svém výtvarném díle zůstal nejvíce věrný kouzlu obyčejných šumavských stavení a přestože nebyl fundovaným památkářem, podařilo se mu ztvárnit šumavskou dobovou lidovou architekturu se všemi jejími výraznými a charakteristickými rysy. Výstava je doplněna o další historické zajímavosti jako jsou historické předměty, které používali obyvatelé ještě i v polovině minulého století, dále ukázky z výzkumů historika umění, etnografa a výtvarníka Josefa Václava Scheybala, nebo výběr z dokumentace Kroniky obce Nicov k lidovým stavbám a životu obyvatel z 1. poloviny 19. století a další zajímavosti.

6.5. - 31.10.2017 (prodlouženo do 31.3.2018)

◆ MUZEUM ŠUMAVY ŽELEZNÁ RUDA ◆

LIDOVÁ ARCHITEKTURA PLZEŇSKÉHO KRAJE

Panelová putovní výstava seznámila návštěvníky s historickým stavebním fondem z okruhu památek lidové architektury v Plzeňském kraji. Výstava je výsledkem spolupráce všech muzeí zřizovaných Plzeňským krajem.

prosinec 2017 – leden 2018

◆ MUZEUM Dr. ŠIMONA ADLERA V DOBRÉ VODĚ ◆

DRUHÝ ŽIVOT ČESKÝCH SVITKŮ TÓRY

Výstava zapůjčená ze Židovského muzea v Praze představila tradici svitku Tóry a jeho místo v životě synagog. Dále přiblížila osudy svitků Tóry v období holocaustu a po něm, se zvláštním zřetelem na vyličení průběhu jejich odprodeje v roce 1964. V předválečných českých a moravských muzejních sbírkách se svitky Tóry a povijany na Tóru objevovaly jen výjimečně. Situace se radikálně změnila až během 2. světové války: v právě vznikajícím Židovském ústředním muzeu v Praze se podařilo zachránit předměty, mezi nimi téměř 1.800 svitků Tóry, jejichž majitelé byli deportováni do koncentračních táborů. Po válce byla sice řada židovských náboženských obcí obnovena a svitky Tóry jim byly pro náboženské účely opět poskytnuty, avšak v prvních letech komunistického režimu mnohé židovské obce zase zanikly a Tóry se tak vrátily do sbírek Židovského muzea v Praze. V roce 1950 bylo Židovské muzeum zestátněno a na začátku 60. let tehdejší československý režim začal odprodávat liturgické předměty ze sbírek pražského židovského muzea do zahraničí. Svitky Tóry se staly vítaným artiklem. Po nalezení vhodného kupce jich museli pracovníci muzea v roce 1963 z muzejní sbírky uvolnit k prodeji přibližně 1500. V lednu 1964 byly svitky v Praze zabaleny a poslány do Londýna. Tam vzbudila zásilka, obsahující stěží uvěřitelný počet exemplářů nejvýznamnějšího židovského obřadního předmětu, velkou pozornost. Svitky Tóry našly své útočiště v Kent House, sídle krátce předtím vzniklé židovské kongregace ve Westminsteru. Dnes je převážná většina použitelných českých a moravských svitků Tóry rozmístěna v židovských kongregacích, památnících šoa, muzeích i knihovnách po celém světě. Ostatní jsou součástí malého muzea v Kent House, které kromě příběhu samotného připomíná také dějiny českých a moravských Židů.

6.6. - 30.8.2017

REBEKA KLOUDOVÁ – FOTOGRAFIE A MEZUZZY

Výstava Rebeky Kloudové byla otevřená jako součást oslav 20.výročí založení muzea v Dobré Vodě. Rebeka Kloudová vystudovala Akademii výtvarných umění v Praze (ateliér sochařství u Karla Nepraše). Absolvovala také studium na International Summer Academy of Fine Arts v Salzburgu prof. Kurta Baldera Schöffelena v Salzburgu. Od roku 2004 žije v severních Čechách, kde vyučuje na SUPŠ Sklářské v Železném Brodě. Věnuje se designu, kresbě a fotografii. Od roku 2014 také výrobě mezuz. Své práce vystavovala na několika samostatných i skupinových výstavách. V muzeu v Dobré Vodě vystavovala velkoformátové černobílé fotografie a mezuzy z různých druhů dřeva i ze skla, které sama vyrábí.

Mezuz (מזוז), doslova z hebrejštiny překládaná jako "dveřní zárubeň" či "veřeje", je malá schránka, umístovaná na rám dveří, která obsahuje pergamenový svitek s verši z Tóry (část modlitby Šema Jisra'el). Pouzdro, v němž je svitek umístěn, je často ornamentálně zdobeno a může být vyrobeno z různých materiálů. Mezuz je

typická pro židovské domácnosti, či obchody, a je jedním z 613 přikázání zmíněných v Tóře. Pro zbožné Židy je zvykem se mezuzy při průchodu kolem ní dotknout a políbit prsty, které se jí dotkly. Pergamenový svitek musí být jednou za sedm let zkontrolován kvalifikovaným soferem.

8.8. - 31.12.2017

♦VÝSTAVY POŘÁDANÉ NEBO SPOLUPOŘÁDANÉ MUZEEM V JINÝCH PROSTORÁCH♦

VELKÉ ŠELMY NA ŠUMAVĚ - DŮM DIVOČINY – LUDWIGSTHAL, BAVORSKO

Zapůjčený soubor výtvarných prací Ludvíka Kunce, který byl v roce 2016 prezentován na výstavě v Galerii muzea v Kašperských Horách. Muzeum zajistilo převoz a pomoc při instalaci, následnou deinstalaci, převoz a vrácení ilustrací autorovi.

prosinec 2016 – únor 2017

EXPOZICE KARLA KLOSTERMANNNA NA BŘEZNÍKU

Poměrně zachovalou stavbu bývalé myslivny, která stála při staré obchodní stezce téměř na zemské hranici uprostřed rozlehlých šumavských hvozdů, adaptoval v roce 2002 Národní park Šumava a upravil ji na informační středisko. Dne 24. května 2003 zde byla v podkroví myslivny otevřena expozice Karla Klostermanna - spisovatele Šumavy. Místo nebylo zvoleno náhodou, protože do Březníku - Pürstlinku a jeho okolí zasadil spisovatel Karel Klostermann svůj nejznámější román - Ze světa lesních samot. Veškeré exponáty jsou zapůjčené ze sbírek Muzea Šumavy a také instalaci prováděli zaměstnanci muzea sami. I když informační centrum a návštěvnické zázemí nebylo v roce 2017 otevřené, výstava byla stále přístupná. Výstava má dnes již charakter stálé expozice.

Kromě uvedených výstav představuje Muzeum Šumavy vybrané kolekce předmětů na komorních výstavách ve vstupní hale muzea. V roce 2017 byly takto nainstalovány 2 minivýstavky na téma **HISTORICKÝ CÍN** a **VČELAŘSTVÍ**

7. OPRAVY A UDRŽOVÁNÍ OBJEKTŮ

♦Muzeum Šumavy Sušice♦

V roce 2012 proběhlo slavnostní otevření nově zrekonstruovaných prostor muzea. Objekt bývalé strážnice v areálu muzea byl zastřešen, vznikl zde víceúčelový sál vybavený potřebným výstavním mobiliářem, projekční technikou a židlemi (kapacita pro 100 osob). Také přízemní prostory s malým lapidáriem lze využívat pro menší výstavy obrazů, fotografií atd. lapidárium postupně zaplňujeme restaurovanými unikátními kovanými kříži ze zrušeného sušického hřbitova. Dvůr muzea zůstal zachován v původní podobě, i když zde přibyl nový výrazný prvek - originální moderní propojovací objekt s atypickou prohnutou prosklenou stěnou mezi stávající expozicí a opraveným objektem. Reflexní sklo, které je zde použité, zrcadlí ostatní

objekty na nádvoří, což umocňuje celkový dojem z vnitřního areálu muzea. Za tuto rekonstrukci a dostavbu historického objektu získalo muzeum nominaci a následně i 1. místo v 11. ročníku soutěže Stavba roku Plzeňského kraje 2013.

V roce 2013 došlo během zimy k narušení dvacet let staré plechové střešní krytiny nad kancelářemi v Sušici a v důsledku toho opakovaně zatékalo do kanceláří. Odbor investic a majetku však uvolnil na opravu necelých 80. tis. Kč, což umožnilo vyměnit jen necelou polovinu této střechy. Přitom se zároveň v této části provedlo i zateplení, které tady dosud nebylo. Oprava a výměna zbylé části plechové střechy včetně zateplení byla dokončena v srpnu – září 2016.

V Sušickém muzeu jsou stále ještě původní špaletová okna z počátku 30.let min. století. I přes údržbu už nedoléhají, netěsní, při otevírání a zavírání se zkrříží a praskají okenní tabulky. I v tomto případě by bylo třeba provést jejich výměnu. Pokud by se akce realizovala, bylo by možné získat příspěvek z programu na obnovu památkových objektů města Sušice.

V roce 2017 probíhala v muzeu jen běžná údržba a drobné opravy.

◆Muzeum Šumavy Kašperské Hory◆

V Kašperských Horách vlastní Muzeum Šumavy tři objekty, u nichž bylo zřejmé již před několika lety, že je nutná jejich celková rekonstrukce. Záměrem bylo tuto rekonstrukci rozdělit tak, aby co nejméně narušila chod muzea. Proto byly práce rozděleny do tří etap. První etapa byla zahájena v roce 2006 a v jejím byl postaven nový moderní depozitář s kancelářemi a studovnou. I. etapa rekonstrukce byla dokončena v prosinci roku 2008 a celkové náklady činily 15,86 mil. Kč. Celá akce byla financována z rozpočtu Plzeňského kraje. V letech 2009 – 2011 proběhla II. etapa rekonstrukce objektu čp. 141 (tzv. Galerie). V přízemí objektu je velká výstavní síň a v patře by měla výhledově vzniknout nová expozice šumavského sklářství. Náklady na druhou etapu rekonstrukce byly ve výši 18,47 mil. Kč a stejně, jako v případě I. etapy, i zde je celá akce financována z rozpočtu Plzeňského kraje. Rekonstrukce již řešila i budoucí propojení tohoto objektu se sousední budovou čp. 140 (současná stálá expozice), bezbariérové vstupy a umístění výtahu. Kromě přízemí je celá expozice nedostupná imobilním návštěvníkům (navíc stávající schodiště je velice nepohodlné i pro pohyblivé návštěvníky – zejména starší a děti). V rámci rekonstrukce je naplánován i výtah. V současné době se připravuje projekt instalace výtahu jako součást projektové žádosti do iROP společně s rekonstrukcí depozitáře a vybudováním sklářského muzea.

Vnější vzhled objektu čp. 140 byl již svým způsobem ostudou kašperskohorského náměstí a v některých místech začínala dokonce opadávat fasáda. Potěšitelné proto bylo, že na rok 2016 byly uvolněny finanční prostředky ve výši 5,5 mil. Kč na vnější úpravy této budovy – nový krov a střecha, výměna oken, oprava a zateplení fasády. Tyto úpravy byly provedeny v druhé polovině roku 2016 a z muzejní budovy se stal doslova malý klenot na kašperskohorském náměstí.

V roce 2017 po ukončení stavebních prací před hlavní sezonou bylo třeba celou stálou expozici (která byla z velké části vystěhovaná) vymalovat, uklidit a provést menší úpravy v instalaci. Byly položeny nové podlahové krytiny na výstavních soklech a postupně se také mění osvětlené vitrin za úspornější LED světla.

◆Muzeum Šumavy Železná Ruda◆

V roce 2016 konečně proběhla několik let odsunovaná rekonstrukce topení v

objektu. Budova je napojena na plyn a byl zde již zastaralý plynový kotel a tělesa, která nešla regulovat a jejichž kapacita byla předimenzovaná (zejména v místě, kde býval byt). Na jaře 2016 byly provedeny kompletně nové rozvody a osazeny nové radiátory. Na podzim byla rekonstrukce dokončena opravou komína a instalací nového kondenzačního plynového kotle. Můžeme předpokládat, že díky tomu bude při vytápění menší spotřeba plynu a že se tedy sníží naše provozní náklady. Vzhledem k tomu, že objekt je města Železná Rudy, platilo celou tuto rekonstrukci město. S ohledem na stavební zásahy v objektu bude nutné v nejbližší době celé muzeum vymalovat a upravit také vstupní halu.

◆ MUZEUM Dr. ŠIMONA ADLERA V DOBRÉ VODĚ ◆

V loňském roce se nám podařilo prostřednictvím stavebních úprav výrazně snížit vlhkost v expozici, část expozice se vymalovala a v celé expozici bylo vyměněno a instalováno úsporné osvětlení. V roce 2017 probíhaly venkovní stavební úpravy a opravy objektu, které zajišťoval vlastník budovy – Město Hartmanice. Opravila se střecha, provedla se izolace základů proti zatékání, postavila se nová vstupní rampa do muzea a nově natřená byla i fasáda.

◆ Depozitář v Břežanech ◆

Depozitář v Břežanech se nachází v budově bývalé školy. V roce 2016 byl tento objekt prohlášen za kulturní památku se zdůvodněním, že se jedná o typický příklad patrové školní budovy z konce 19. století, výjimečně dochovaný v autentické podobě včetně původních interiérů a doprovodného zázemí. Původní „trojtřídka“ byla postavena v r. 1895 podle návrhu stavitele Majera z Horažďovic.

V přízemí byl situován byt učitele a učebna, v patře dvě učebny a knihovna; ve schodišťovém křídle se unikátně dochovala původní suchá WC. Objekt je situován ve výrazné poloze na návsi, v centru vesnické památkové zóny Břežany. Navrhovaný areál svojí autenticitou mimo jiné dokumentuje způsob fungování školní jednotky na území drobné obce (zahradka, hospodářské zázemí). Objekt je překvapivě zachován v autentickém stavu z doby jeho výstavby, s původní dispozicí, dochována je celá řada stavebních prvků a umělecko-řemeslných detailů (např. dveřní výplně s původním kování, dřevěné podlahy, dlažby, suché záchodky v obou nadzemních podlažích, krovová konstrukce). V interiérech nedošlo takřka k žádným mladším stavebním zásahům (výjimkou jsou pouze skleněné tvarovky na schodišti, některé betonové podlahy a nová okna z roku 1966). Ve velmi dobrém stavu se dochovala také ohradní zeď školy, studna a hospodářské zázemí.

Objekt má katalogové číslo: 1934489904 a číslo ÚSKP: 105804.

Na objektu byl stále ještě původní krov a střecha z bobrovek z roku 1893. Poškozená krytina se během let na některých poškozených místech měnila a překládala. Velký zásah dostala střecha při vichřici Kirril v roce 2007, když zřícený komín prorazil střechu, zničil latě a na několika místech i trámy a vazníky. Údržba a neustálé lokální opravy uvolněných tašek už byly tak časté, a stav střechy natolik kritický, že Plzeňský kraj uvolnil dostatečné finanční prostředky na kompletní výměnu poškozených částí krovu, novou střešní krytinu a výměnu hromosvodu. Na základě požadavku NPÚ byla na střeše obnovena i tři okna tzv. volského typu.

Rekonstrukci střechy provedla sušická firma RYNOSTAV s.r.o. a celkové náklady byly ve výši 1 359.419,- Kč (vč. DPH).

◆Depozitář v bývalé praktické škole v Kašperských Horách◆

Převodem od Plzeňského kraje získalo muzeum v roce 2012 nově objekt bývalé základní praktické školy v Kašperských Horách. V současnosti je objekt muzeem využíván jako depozitář. Byly sem přestěhovány především sbírky textilu a archeologie, byl zde uložen rozměrnější nábytek ze sbírek muzea a další rozměrnější sbírkové předměty, jako např. žebříňáky, saně na svážení dřeva, velké mandly.

Objekt sloužil řadu let jako škola a jeho vnitřní dispozice nepotřebuje velké změny. Chodby jsou dostatečně široké, každá místnost má z chodby samostatný vstup, do všech místností byla zavedena voda. Pro současné potřeby je zde především nadbytečné množství prostor bývalého sociálního zázemí. Pokud jde o vhodné podmínky pro uložení a zabezpečení sbírek (tedy celkově zlepšení péče o sbírkový fond dle současných standardů), pak nevýhodou objektu je zvýšená vlhkost v přízemí, nevhodné a neekonomické vytápění akumulacími kamny a chybějící klimatizace. Bude třeba vyřešit novou elektroinstalaci. Objekt nemá pro uložení sbírek také vybavení vhodným úložným regálovým a závěsným systémem podle druhu a charakteru jednotlivých sbírek. Chybí také prostor pro práci s těmito sbírkami, jejich konzervaci, zpracování nových přírůstků (zejména přírodovědný materiál) a prostor pro badatele. Objekt nemá zateplení a také okna a vstupní dveře jsou zcela nevyhovující. EZS je zde pouze v minimálním rozsahu a nepokrývá celý objekt. Vjezd do dvora má nedostatečnou šířku a chybí kryté stání pro služební vozy. V objektu není výtah pro lepší manipulaci se sbírkami a pro pohyb osob se sníženou mobilitou (badatelé).

V roce 2017 Rada Plzeňského kraje schválila podání projektu se žádostí o dotaci z evropských fondů (iROP). V případě úspěchu a získání finančních prostředků bude možné tento objekt zrekonstruovat a vybudovat zde moderní depozitář především pro přírodovědné sbírky, včetně manipulačního prostoru na zpracování tohoto materiálu (tzv. mokré pracoviště), preparátorské dílny, konzervátorského pracoviště a prostoru pro badatele.

Umístěny by zde kromě archeologické sbírky a sbírky textilu měly být i rozměrnější předměty z etnografické sbírky - např. žebříňáky, saně na svážení dřeva, velké mandly. Dále by se měly být umístěny ještě některé menší fondy - modely a odlitky, gramofonové desky, noty. V menší části prostoru by mělo být provozní zázemí (sklad publikací a provozní archiv).

Přírodovědné sbírky muzea jsou poměrně rozsáhlé a jsou členěny do několika podsbírek – mineralogie a geologie, botanika, zoologie a entomologie.

- Rozsáhlá botanická podsbírka čítá téměř 1700 přírůstkových a inventárních čísel, přičemž některá inventární čísla tvoří herbáře s dalšími desítkami jednotlivých položek. Součástí je také herbář mechorostů, lišejníků, hub a řas, kolekce zimních větévek a sbírka semen a plodů. Botanický materiál pochází především z původní sbírky muzea v Kašperských Horách a zahrnuje území převážně jihozápadní Šumavy a Sušicko. Odborníky je vysoce ceněn, protože jsou v něm zastoupeny druhy rostlin, které dnes již v přírodě nenajdeme, nebo jen velmi zřídka, navíc dnes patří mezi chráněné. Herbářové položky dokumentují systematicky vývoj flory na Šumavě od první poloviny minulého století. Botanický materiál potřebuje prostředí s možností regulace teploty a vlhkosti.

- Entomologická podsbírka zahrnuje více než 6200 exemplářů motýlů a brouků vyskytujících se na území jihozápadní Šumavy. Sbírka pochází z původního sbírkového fondu kašperskohorského muzea a její převážná část pochází z období

po roce 1945, kdy se zde začalo systematicky budovat přírodovědné pracoviště.

- Geologická a mineralogická podsbírka obsahuje horninový materiál a minerály z oblasti jihozápadní Šumavy a také pochází z původní sbírky muzea v Kašperských Horách. Převážnou část tohoto materiálu pro muzeum nasbíral náš přední odborník profesor Josef Kuský a sbírka se rozšířila i díky geologickým průzkumům v okolí Kašperských Hor. Celkem obsahuje sbírka cca 630 inventárních a přírůstkových čísel předmětů.

- V zoologické podsbírce jsou komplexně zastoupeny všechny druhy živočichů z oblasti Šumavy, její součástí je sbírka paroží a sbírka ptačích vajec. Mezi nejcennější exponáty patří preparáty živočichů již vyhubených, vážně ohrožených nebo zatoulanců ze vzdálenějších zemí. V podsbírce je cca 1250 exponátů.

Přírodovědné sbírky komplexně mapují a dokládají vývoj a proměny flory a fauny na Šumavě v poměrně dlouhodobém časovém horizontu.

Součástí připravovaného projektu je zabezpečení těchto podsbírek a částí dalších nebo celých podsbírek, vztahujících se k projektu, včetně požární ochrany, ochrany sbírkových předmětů před jejich odcizením a zajištění adekvátních klimatických podmínek (světelné podmínky, teplota, relativní vlhkost, ochrana před atmosférickým znečištěním a prachem, biologickým poškozením) podle charakteru uložených předmětů.

Objekt depozitáře by měl být celoročně temperován a měla by zde být klimatizace, aby bylo možné zajistit u jednotlivých druhů sbírek vhodnou teplotu a vlhkost danou druhem materiálu. Bylo by vhodné také provést zateplení objektu a zcela jistě provést výměnu oken v celém objektu. Součástí projektu je i vybavení depozitářním fundusem, tzn. vhodným úložným regálovým systémem. Objekt musí být také dostatečně zabezpečen elektronickým zabezpečovacím systémem. Okna objektu v přízemí je třeba osadit mřížemi, případně bezpečnostními foliemi. Není zde výtah pro lepší manipulaci se sbírkami a pohyb osob se sníženou mobilitou. Objekt má také vlastní dvůr se zadním vstupem a dostatečnou plochu pro vybudování krytého přístřešku pro služební vozy.

Objekt bude dále vybavený statickými i posuvnými regály. V objektu bude výtah, který umožní manipulaci se sbírkami a také pohyb osob (badatelů) se sníženou mobilitou.

Zamykání objektu bude na základě centrálního klíče s diferencovaným přístupem do konkrétních prostor.

V roce 2017 byla firmou SUDOP Project Plzeň a.s. vypracována projektová dokumentace a získáno územní rozhodnutí a platné stavební povolení. nutné pro podání žádosti.

Ve všech objektech muzea probíhá také pravidelná revize hasicích přístrojů, EZS a EPS, výtahu (Sušice), elektrozařízení a hromosvodů a revize kotelen. Další běžná údržba se provádí v průběhu roku dle potřeby.

8. OSTATNÍ ČINNOST MUZEA

◆Odborná činnost◆

Muzeum Šumavy má dvě odborná pracoviště – historické v Sušici a v Kašperských Horách a přírodovědné v Kašperských Horách. Historické oddělení se m.j. věnuje studiu a zpracovávání témat z regionálních dějin. Své místo má i výzkumná a

dokumentační činnost v terénu. Odborní pracovníci muzea se kromě péče o část sbírek věnují přípravám výstav (scénáře, výběr exponátů, návrh výtvarného řešení výstavy a osobní účast na její instalaci), úpravám stálých expozic, přípravě podkladů k publikacím. Velký díl času se věnují odborní pracovníci zodpovídání odborných dotazů, odborným konzultacím, badatelům, studentům i dalším zájemcům o šumavskou vlastivědu (hlubší spolupráce se studenty přináší možnost získání jejich regionálně zaměřených prací do muzejní knihovny).

Historické pracoviště se významně věnuje popularizaci poznatků regionální historie nejen přednáškovou a výkladovou činností, ale také prostřednictvím knižních publikací, sborníků a časopisů, novin, rovněž prostřednictvím médií jako jsou rozhlas, televize, internet. Osvědčila se spolupráce s regionálními nakladatelstvími. Odborní pracovníci se opět podíleli svými odbornými příspěvky a poskytnutím fotografií sbírek i na některých významnějších vydavatelských projektech.

Muzeum nepravidelně vydává vlastivědný sborník (1x za dva roky) a díky personálnímu posílení odborných pracovníků se ustálila i redakční rada tohoto sborníku. K některým významnějším tématickým výstavám vycházejí podle finančních možností doprovodné, publikace. Pro veřejnost se příležitostně pořádají přednášky pozvaných specializovaných odborníků a tématické vlastivědné večery s prezentacemi nových vlastivědných knih a dokumentárních filmů o Šumavě. Odborní pracovníci se účastní odborných sympozií k regionální problematice, v některých případech přímo spolupracují na jejich organizaci. Muzeum Šumavy své aktivity rozvíjí také na základě spolupráce s řadou příbuzných (velkých i malých) zařízení doma i v zahraničí. Tradiční je mnohaletá spolupráce se specializovanými odborníky, čelnými reprezentanty svých oborů (Jan Royt, Vít Vlnas, Duňa Panenková, Jan Mergl, Blanka Stehlíková, Vladimír Procházka, Jiří Fröhlich, atd.). Ze zahraničních pracovních kontaktů připomeňme jako dlouholeté spolupracovníky muzea ve St. Oswaldu, Zwieselu, Frauenau, Regenu či Neukirchen bei Hl. Blut.

♦ Činnost historického pracoviště v Sušici

PhDr. Jan Lhoták - historik

Správa sbírkového fondu písemností a katalogizace. Za kalendářní rok 2017 bylo do databáze Bach uloženo celkem 15 nových položek, vše nové přírůstky nebo neosignované položky ze starého muzejního fondu. Další materiál byl, stejně jako v každém roce, vzhledem ke své tématické příbuznosti přemanimulován z několika rozptýlených signatur pod jednu jedinou (nejčastěji materiály dokumentující činnost muzea) a ke stávajícím signaturám byl přiřazen materiál nový. Nejcennějším přírůstkem sbírky písemností byla v říjnu nesporně pozůstalost po někdejším řediteli Muzea Šumavy Vladimíru Holém, získaná darem od potomků. Obnáší různorodý materiál – kromě kartotéčních záznamů, výpisků z literatury a pramenů také některé písemnosti z 19. století, přepisy výpovědí pamětníků, fotografie, negativy a další materiál k historii Sušice a Sušicka. Zpracována bude v průběhu roku 2018. Z dalších přírůstků je nutno výslovně zmínit soubor písemností k rozsahu Vojenského újezdu Dobrá Voda (sign. D 606) či rukopis Stanislava Bojanovského o poválečných dějinách sušických sirkáren (sign. D 374/22). Sbírkou písemností přilákala do sušického muzea v letošním roce celkem

13 badatelů. Další badatelské dotazy byly vyřizovány korespondenčně (viz přílohu).

Historický výzkum se s ohledem na snížení pracovního úvazku omezil na zdroje lokálního charakteru – písemnosti stavebního odboru Městského úřadu v Sušici a Děkanického úřadu v Sušici. Bylo také navštíveno několik osob v Sušici a okolí a zapůjčeny některé materiály k reprodukování.

Prezentace výsledků bádání a spolupráce s veřejností. Hlavní náplní roku 2017 byl sběr příspěvků a celkové koncipování desátého svazku Vlastivědného sborníku Muzea Šumavy. Historik do něj přispěje několika dílčími zprávami a recenzemi. Z publikační činnosti po celý rok 2017 připravoval k vydání monografii o dějinách sušického městského panství (finančně podpořeno městem Sušicí) a v supplementech Jihočeského sborníku historického vyšla studie Počátky města Sušice, shrnují znalosti o nejstarších dějinách lokovaného města. Pokračovalo zastupování Muzea Šumavy v redakční radě sborníku Prachatického muzea Zlatá stezka. Historik pronesl několik přednášek: v sušické městské knihovně v dubnu 2017 o Marii Terezii, ve Studijní a vědecké knihovně Plzeňského kraje v Plzni o Královském hvozdu a v listopadu v Galerii Klatovy/Klenová o obchodních vztazích města Klatov v 16. století. Kromě toho se v červnu podílel na Noci kostelů a inicioval spolupráci s odborníky na zpracování stavebněhistorického průzkumu kostela Nanebevzetí Panny Marie (Ing. Mgr. Jan Beránek, Ph.D. z NPÚ) a vydání faksimile humanistické topografie o Sušici z roku 1615 (PhDr. Irena Zachová, CSc. z Masarykovy univerzity v Brně). S archeologem Jiřím Fröhlichem podnikl na konci srpna terénní průzkum po zaniklých montánních dílech v okolí Mochova a Velhartic. Knihovna. I v případě knihovny se stalo ústředním počinem převzetí pozůstalosti po Vladimíru Holém. Darované knihy byly přetříděny a po vyřazení duplicit se u relevantních titulů zahájena jejich katalogizace. Od 13. listopadu do 29. prosince bylo zpracováno 71 položek. Kromě toho se doplňoval knihovní fond zejména o průběžně vydávané tituly. K 31. prosinci 2017 tak muzejní knihovna obnáší položky o 21.465 přírůstkových číslech. Přímým nákupem bylo v průběhu roku získáno 34 titulů (počítány i vázané svazky periodik), přičemž sám knihovník vlastnoručně zakoupil knihy za 5.066 Kč, další nekalkulované výdaje byly spojeny s předplatným několika periodik.

Výběrový přehled korespondenčně vyřizovaných dotazů za rok 2017:

- 27. 1. Jana Valenčíková, Praha – sakrální architektura u Sušice a Milčic
- 27. 1. Jan Trebichavský, Praha – poloha pivovarských budov v Sušici
- 27. 1. Kateřina Papoušková, Praha – osobnost P. Františka Ferdý
- 27. 1. Jiří Novotný, Horgen (Švýcarsko) – MUDr. Jindřich Šoulavý
- 3. 3. M. Pacolt (mpacolt@seznam.cz) – autorství heraldických znaků Srní, Nezamyslice, Horská Kvilda, Nová Pec
- 3. 3. Libor Kučera, Jihlava – sušický děkan J. F. Gotthardt
- 24.4. Ondřej Pecháček (Ministerstvo zemědělství ČR) – osobnost JUDr. Jindřicha Štemberky
- 24.4. Lukáš Kopecký (Klatovy) – incident na Glaserwaldu v roce 1938
- 20.10. Jan Boukal (Praha) – divadelní cedulky profesionálních hereckých souborů z 19. a 20. století
- 13.11. Hana Kocurková (Vysoká škola umělecko-průmyslová) – Solo
- 13.11. Ing. Jan Trnka (Praha) – materiály k rodině Majerů, Grabingerů a Trnků ze Sušice
- 13.11. R. Lášek – časopisy z roku 1938 k Stráži obranu státu
- 27.11. Jakub Šmíd (Králov Dvůr) – historie vsi Křížence
- 11.12. Jaroslav Pavlovič (Sušice) – zápis z Čejkov ve zbynické matrice z roku 1705

Mgr. Miroslav Buršík - historik a kurátor fotografického archívu

Fotoarchív a dokumentace. V roce 2017 se jeho činnost opět zaměřila především na pokračující digitalizaci starých archivních fotografií ze sbírkového fondu Muzea Šumavy a postupné zpracování a novém třídění toho sbírkového fondu do tematicky ucelených souborů pro rychlejší a přehlednější vyhledávání. Jedná se o soubor převážně unikátních historických fotografií zobrazující město Sušice (domy,

obchody, ulice), významné osoby města Sušice, zdejší kulturní život, vesnice a objekty v okolí Sušice, Šumavu, šumavské vesnice, zaniklé osady a hospodářské budovy ze Šumavy (sklárný, pivovary, papírny, mlýny, hamry, hostince ...), zemědělské a řemeslnické práce a činnosti, hrady a zámky, kostely, kaple atd.

V databázi BACH bylo v roce 2017 digitalizováno a popsáno 52 složek starých archivních fotografií a zaevidováno 14 ks nově získaných fotografií. Fotografií je v těchto složkách celkově 240 ks a zobrazují snímky přibližně od 90 let. 19. století až po 90. léta 20. století. Jedná se o soubor převážně unikátních historických fotografií zobrazující: město Sušice (domy, obchody, ulice), významné osoby města Sušice, zdejší kulturní život, vesnice a objekty v okolí Sušice, Šumavu, šumavské vesnice, zaniklé osady a hospodářské budovy ze Šumavy (sklárný, pivovary, papírny, mlýny, hamry, hostince ...). Celkem je v databázi zpracováno již 400 složek, které obsahují přes 3.300 fotografií.

Řadu unikátních a zajímavých fotografií se podařilo získat průběžným sledováním archivních fotografií na internetu, sledováním archivních fotografií, vyvolávaných u místního fotografa a návštěvami antikvariátů.

Kurátor vyhledával a připravoval historické informace a archivní fotografie pro badatele, studenty, spisovatele, dokumentaristy a odborné pracovníky muzea.

Dále má na starost vyhledávání informací týkajících se událostí ve městě Sušici v regionálním (podle možností i celostátním) tisku a jejich archivaci a fotodokumentaci muzejních akcí. V rámci své činnosti zajišťuje také fotodokumentaci aktuálních událostí a změn v Sušici (např. úpravy komunikací, opravy objektů, výstavby nových budov, fasády na domech, sportovní události, oslavy osvobození města, pouť atd.). Tuto formu jakési časosběrné fotodokumentace města provádí muzeum systematicky již téměř 20 let. Zajišťuje fotodokumentaci muzejních akcí (vernisáže, výstavy, opravy budov atd.)

Prezentační činnost. Veřejnost zaujala pravidelná rubrika v místních novinách „Poznááte?“ . Čtenářům jsou předkládány archivní fotografie lokalit a objektů, které se dosud nepodařilo identifikovat. Na základě jejich reakcí je podařilo již několik takových fotografií určit. V dalším čísle novin následuje kromě nové fotografie i článek, obsahující historickou zajímavost k dohledanému identifikovanému objektu. Celkem bylo v roce 2017 publikováno v Sušických novinách 23 článků. Přispívá i do dalších regionálních časopisů, zejména do časopisu Pošumaví.

Pro veřejnost pak přednesl celkem 4 přednášky na téma „Zaniklé obce na střední Šumavě“

Spolupráce se školami. Další významnou částí jeho práce je zajišťování spolupráce muzea s místními školami i se školami mimosušickými. Má nespornou zásluhu na tom, že spolupráce se školami se úspěšně rozvíjí. V rámci této spolupráce uspořádal pro místní školy řadu přednášek a to buď přímo ve škole, nebo v přednáškovém sále muzea, který umožňuje i projekce. Mezi hlavní témata přednášek patří především historie města Sušice a život na staré Šumavě. V rámci doprovodného programu k výstavě VEDEM realizoval pro školní návštěvy celkem 9 přednášek o osudu Židů během 20. světové války a dětí v terezínském ghettu. Formou vyplňování pracovních listů hledali žáci společně odpovědi na otázky k danému tématu.

V rámci spolupráce se sušickým gymnáziem spolupracoval na doprovodném programu při krajském kole dějepisné soutěže (5.4.2017) a pro studenty gymnázia zajistil tři komentované prohlídky muzea. Spolupracoval s účastníky dějepisných olympiád a pomáhal jim při vyhledávání podkladů.

I v roce 2017 spolupracoval s Historickým kroužkem při ZŠ Masarykova. Náplní tohoto kroužku je dětem blíže přiblížit historii města Sušice a jeho historické .

památky a to například projekcí historických fotografií s výkladem nebo komentovanými prohlídkami města a jednotlivých expozic a výstav muzea. Dětem jsou tak přiblížena například tato témata - stará řemesla, důsledky 2. sv. války, zaniklé obce na Šumavě, obnova památek, Karel Klostermann atd. Jednou z těchto akcí byla například i návštěva Legiovlatku na sušickém nádraží. Kroužek navštěvovalo pravidelně 20 - 25 žáků.

Po dohodě zajišťuje komentované prohlídky po městě pro všechny školy (celkem 24x). V rámci spolupráce s IC Sušice realizoval komentované prohlídky po městě i pro turisty (NJ).

Pokračoval nadále v projektu Paměť Šumavy, v jehož rámci vyhledává pamětníky na České i Bavorské straně Šumavy pro získávání informací o dřívějším životě na střední Šumavě. Poskytuje také služby badatelům a studentům.

♦ Činnost historického pracoviště v Kašperských Horách

PhDr. Vladimír Horpeniak - historik

Výstavy, stálá expozice. Pro stavební úpravy muzea, které probíhaly od podzimu 2016 do jara 2017 (rekonstrukce krovu a střechy, zateplení, výměna oken a rekonstrukce historické fasády) bylo třeba třeba vyklidit celý půdní depozitář a z důvodu ochrany vystěhovat do depozitářů téměř všechny sbírkové předměty historické expozice v 2. patře, na schodištích ale i většinu cenných uměleckých památek vystavovaných v přízemních prostorách muzea. Díky iniciativě všech odborných pracovníků i ostatních zaměstnanců byla historická expozice podstatným způsobem nově instalována, upravena, vylepšena. Přijatelným způsobem se podařilo obnovit expozici starého umění v přízemí, byly aktualizovány a doplněny texty průvodce pro německojazyčné návštěvníky. Obnova stálé historické MŠ KH expozice byla v roce 2017 úkolem nejzávažnějším.

Z nových prvků expozice lze připomenout úpravu lidového interiéru v první místnosti příkomponováním stylově přizpůsobeného okna a přidáním několika dalších exponátů, ve stejné místnosti vystavení unikátního dobového modelu dřevěného kostela v Kvildě; změny a technická zlepšení provedeny i v dalších částech expozice: lidová kultura, sklářství, hornictví, hrad Kašperk, Zlatá stezka. Obměna a doplnění exponátů proběhlo rovněž v prostoru chodby 2.patra. Byly zajištěny nové drobné texty a popisky, obrazový malý panel. Vyžity byly také některé malé obrazové panely z výstavy o Karlu IV.

Spolupráce na výstavách. V roce 2017 historik nerealizoval v muzeu žádnou vlastní výstavu, ale podílel se na realizaci a instalaci dvou výstav v prostoru chodeb přízemí a patra historické budovy radnice v Kašperských Horách:

1/ Obrazy akademika Jaroslava Němce – Kašperské Hory a Šumava

Jedná se o soubor obrazů, které autor (čestný občan Kašperských Hor) věnoval již před lety městu.

2/ Královská privilegia, historické městské listiny a mapy

Prezentace (reprodukcí) nejcennějších archívních památek města Kašperských Hor.

Publikační práce a další odborná práce.

Strašín – poutní místo pod šumavskými horami - samostatná ilustrovaná publikace, autor a redakce Vladimír Horpeniak, vydala Římskokatolická farnost Strašín 2017 za podpory fy Belimo.cz, spolku Lamberská stezka, Šumavského kulturního spolku Kašperské Hory a Muzea Šumavy.

- **tématické články** publikované v různých periodikách (výběr): Bohdan Týbl – Národní jednota pošumavská, Pošumavská záložna; Ostrostřelci, Historické varhany, Kašperskohorské betlémy, Masopust, Albrecht Chanovský, Martin Rezek Strakonický, Půl tisíciletí kašperskohorské archy, Z historie městských lesů KH, Památková péče v KH, Sv. Vojtěch v KH 1947, Výročí Marie Terezie a KH, Josef Hager maloval v Kašperských Horách, Kardinál Miroslav Vlk a Šumava, Z historie sokolovny v Kašperských Horách, Malíř Alois Moravec - výročí, Lázně a koupaliště v KH, Šumavské pateříky, Léto s Musica Lucis Praga, Poslední zvony v KH, Zvony pro Šumavu, Návrat Strašínské Madony, Historická a kulturní výročí 2017 a další příspěvky ke kulturním a historickým výročím.

- spolupráce s nakladatelstvím VÍKEND,

- tradiční spolupráce s medií (ČRo, ČT, Klatovský deník, MF Dnes – Plzeň, Šumavanet – Klatovy, Kašperskohorský zpravodaj, Katolický týdeník...),

- redakční spolupráce s časopisem „Vítaný host na Šumavě a v Českém lese“,

- rozhovory pro regionální redakci ČT zpravodajství (lidoví umělci, Strašínská Madona, Skříňka s letopočtem 1938 – o záměru darovat hrad Kašperk Hitlerovi),

- spolupráce na časosběrném **dokumentu Dr. Ladislava Moulise** o kulturní Šumavě pro ČT

- spolupráce na dokumentu **ČT o česko-německém soužití na Šumavě** (Jaromír Kačer)

- rozhovory pro redakci **ČRo Plzeň** (betlémy, šumavské vánoce, návrat Strašínské Madony, kulturní události a d.)

Lektorování odborných publikací:

- Jan Kilián, Anbanterové z Rozndorfu, ZČU Plzeň 2017

- Vladimír Červenka – David Tůma, Sepulkrální památky v areálu kostela v Malém Boru na Horažďovicku, Památky západních Čech VI/VII – 2016/2017, NPÚ Plzeň

Přednášková a výkladová činnost.

Předjaří a velikonoce na staré Šumavě - akce s obrazovým doprovodem pro seniory a ostatní veřejnost v sále Domu s pečovatelskou službou v Kašperských Horách (Oblastní Charita Sušice), 5.dubna

Šumavský advent a vánoce - akce s obrazovým doprovodem pro Klub seniorů ve Vimperku v sále KD ve Vimperku, 14.prosince

Úvodní přednáška a výklad - k zahájení stálých výstav Královská privilegia a Šumavské obrazy akademika Jaroslava Němce - v prostorách radnice v Kašperských Horách, 28.října

Výklad a komentované prohlídky – pro celodenní exkurzi Muzejního spolku ze St. Oswald (SRN) v německém jazyce v Kašperských Horách (kostel sv. Markéty, kostel sv. Mikuláše, městské památky, expozice a výstava Muzea Šumavy v Kašperských Horách, hrad Kašperk), sobota 25.května

Prezentace nového filmu Dr. Lenky Ovčáčkové o novoosídleneckém pohraničí - příspěvek v německém jazyce – Bayerisch Eisenstein (SRN) kulturní centrum na historickém nádraží, 9.června

Prezentace rekonstruované milostné sochy Strašínské Madony v poutním kostele Narození Panny Marie ve Strašíně, výklad při slavnostním žehnání – svěcení sochy, 26. prosince

Komentované prohlídky ve stálé expozici a výstavách MŠ Kašperské Hory

- pro skupinu seniorů z DPS Kašperské Hory, 8. února

- pro zájezd Krajského sdružení Stodůlky na Šumavě/ Stadln (SRN) v německém jazyce, 16.června

- pro tematický zájezd Městské knihovny Prachatice, 21.června

- pro tematický zájezd seniorů Strakonice, 19.září
 - další výklady pro malé skupiny příležitostně – průběžně,
 - organizování a propagace přednášky univ. prof. Martina Weise z JU v ČB „Mučedníci bolševické revoluce“ ve Strašíně 9.9. 2017 (k 100.výročí „VŘSR“).

Ostatní činnost.

Návrat Strašínské Madony - příprava a realizace náročné rekonstrukce ztracené (odcizené) gotické milostné sochy Strašínské Madony pro poutní kostel Narození Panny Marie ve Strašíně. Projekt se mohl uskutečnit díky velkorysé sponzorské podpoře anonymního dárce a ve spolupráci s výtvarníky – restaurátory a předními historiky umění.

Zvony pro Šumavu - projekt restaurování a zhotovení nových zvonů pro věž kostela sv. Markéty v Kašperských Horách ve spolupráci s nadací BLÍŽ K SOBĚ, městem, farností Kašperské Hory a mistrem zvonařem P.Manouškem. Součástí projektu je historické bádání, plánuje se tematická výstava a publikace i další popularizace akce.

Naučná stezka Cestou zlatokopů - zpracování návrhů a připomínek k rozšíření a technickým úpravám dosavadní turistické naučné stezky Cestou zlatokopů v prostoru Kašperských Hor a jejich okolí včetně částečné korekce dosavadní trasy.

Kulturní akce pro širokou veřejnost.

Muzejní odpoledne – OŽIVENÁ HISTORIE - samostatná muzejní akce k popularizaci historie a Muzea Šumavy v tradiční spolupráci se skupinou Karla Ešnera a dalšími externisty – předváděcí a interaktivní akce, tvůrčí dílna – zpracování vlny (česání, předení, tkaní), rýžování zlata, středověké skriptorium, škola mladých rytířů – v prostoru náměstí před muzeem. Součástí akce předváděcí sklářská huť Jiřího Kozla i možnost prohlídky stálých muzejních expozic.

Exkluzivní koncertní cyklus „Kašperskohorské varhany“, červenec – srpen - šest koncertních akcí u příležitosti zrestaurování vzácného historického nástroje v kostele sv. Markéty v Kašperských Horách.

Spolupráce na organizaci tradičních šumavských poutních slavností v Kašperských Horách (4.-6.8.) a Strašíně 9.-10.9.2017.

Mikulášská besídka, 2.prosince 2017 – fara Kašperské Hory (Šumavský kulturní spolek, farnost, Město Kašperské Hory a Muzeum Šumavy) - tradiční společenská a kulturní akce s kulturním programem, pohoštěním a nadílkou tentokrát v exkluzivním prostředí historické fary v Kašperských Horách; bohatě navštívená společenská akce zdůrazňující domácí regionální tradici.

Tradiční vánoční hrátky v muzeu s Musica Lucis Praga a vynikajícím mladým barytonistou Danielem Klánským – 27.prosince 2017 v Galerii Muzea Šumavy KH (oblíbený sváteční koncert s pohoštěním účastníků) – Šumavský kulturní spolek, Belimo.cz a Muzeum Šumavy.

Ostatní.

Zajištění kopírování historických písemností a fotografií - ke kopírování ze soukromého majetku zapůjčeny paměti P.Mendla, předválečného vedoucího pošty, publicisty a českého vlastence v KH. Překlad německé monografie o Kašperských Horách Engelberta Pannihho provedla a muzeu poskytla v el. podobě bezplatně paní Ing.Helena Mrázová, Farní kronika Strašín, Policejní kronika Kašperské Hory 1918 – 1938, historické fotografie ze soukromého majetku.

Služba badatelům, zodpovídání odborných dotazů: nejružněji témata z oboru regionální historie, dějin umění etnologie, rodopisu, historického místopisu, architektury, památkové péče, kulturní historie, fotografie, hornictví, sklářství, muzejnictví, školství...

♦ Činnost přírodovědného pracoviště v Kašperských Horách

Vladimír Vlk – botanika, geologie a mineralogie

Výstavy: V únoru 2017 osobně zajistil reinstalaci a odvoz **ilustrací L.Kunce**, které byly vystaveny v Domě divočiny v bavorském Ludwigsthalu. Dle sdělení zástupce NP byla průměrná návštěvnost Domu divočiny v Ludwisthalu po dobu trvání výstavy cca 3,5 tis. návštěvníků – zmiňovaná výstava byla součástí velké expozice v interiéru Domu divočiny.

V souvislosti s přípravou výstavy **Šumavské chalupy očima Jaromíra Randáka** bylo po dohodě s rodinou digitalizovány výtvarné práce J. Randáka a to nejen pro potřeby výstavy, ale i pro archiv muzea. Zpracováno bylo celkem 112 vystavených děl, 52 nevystavených a také rodinná kronika. Po dohodě s rodinou může muzeum tyto kopie v budoucnu využívat pro badatelské i výstavní účely za podmínky, že při každé další akci a realizaci záměrů muzea budou dohodnuty podmínky použití. Autor výstavy sám zpracoval scénář výstavy a texty, navrhl a zajistil výtvarné řešení včetně plakátů a pozvánek, výběr exponátů i grafické zpracování panelů a textových částí. Sám vyrobil i některé použité prvky – např. prohlídkové stojany ve tvaru knihy a papírové modely šumavských staveb. Pro účely výstavy byla navázána spolupráce s panem Wilhelmem Müllerem (Steinbach – Německo), který zapůjčil pro potřeby výstavy i muzea Kroniku obce Nicov obec nedaleko Kašperských Hor zanikla po vysídlení německého obyvatelstva po 2. světové válce).

Počátkem roku 2017 byly také zahájeny přípravné práce na výstavě **Reintrodukce rysa ostrovida na Šumavě**, kterou muzeum připravuje na základě smlouvy o spolupráci s Hnutím DUHA. Kromě několika průběžných pracovních schůzek, byl zahájen sběr materiálu, jeho grafické zpracování a příprava výstavních panelů.

Podíle se také na přípravě putovní výstavy v lidové architektuře v Plzeňském kraji. Pro tuto výstavu zajistil obrazové podklady – současné i historické a podílel se i na textové části.

Geologie a mineralogie. V průběhu roku proběhlo několik terénních šetření, byly realizovány vlastní průzkumy a sběry. Na vybraných lokalitách Šumavy a Pošumaví byly provedeny geologické odkryvy a sběry krystalických vápenců s vyrostlicemi krystalů kalcitu z oblasti tzv. Horažďovických vápenců (počítá se s jejich umístěním v nové geologické expozici), odkryvy těžebních hald, nálezy a sběry krystalů fluoritu v Pošumaví, odkryv a sběry hornin s krystaly uranocircitu (**plánuje se instalace v geologické stálé expozici s UV světlem**).

Kromě toho byly prováděny pokusy s rýžováním v oblasti Pootaví. Tato činnost měla neplánovaný vedlejší efekt – praktická ukázka rýžování zlata s odborným výkladem pro návštěvníky Šumavy a turisty (celkem 5 akcí, cca 40 posluchačů včetně dětí).

Vzhledem k záměru doplnit geologickou expozici také o vltavíny. Proběhly dvě akce na doporučených lokalitách – bohužel bez výsledku. Proběhl také průzkum malých vodních toků na Královském Hvozdu, kde se podražilo najít vzorky granátů – almandin, hesonit.

U všech sběrů probíhá jejich čištění, určování a je pořizována fotodokumentace. U některých sběrů se provádí jejich odborné řezání a částečné leštění a počítá se také s jejich umístěním ve stálé expozici.

Botanika. V této oblasti pokračovala inventarizace historicky zjištěných botanických druhů dle mapových podkladů J. Vaněčka (oblast Buděticko, Kašperskohorsko, Javornický hřeben). Probíhala vlastní nová botanická šetření na „šetně“ obhospodařovaných zemědělských plochách (oblasti Javornicko, Velharticko, Sušicko) s cílem zjištění zachovalých botanických společenstev a chráněných,

ohrožených druhů. V rámci průběžných terénních šetření proběhla inventarizace druhů sledovaných taxonů (hořcovité) v oblasti Hůrka, Hejhál, Rovina-Pustina).

Geologická expozice. Byla zpřístupněná nová geologická expozice. V rámci přípravy této expozice V. Vlček sám opravil a doplnil panely, vyměnil a doplnil exponáty, realizoval nové popisky vč. výroby, navrhl nové osvětlení, připravil odborné popisy, zajistil grafické práce a koordinoval velkoplošné tisky. Sám provedl také instalaci celé nové expozice. Celkem bylo nainstalováno přes 400 exponátů.

Další činnost: spolupráce na projektu pravidelného celorepublikového monitoringu a sčítání netopýrů na zimovištích, spolupráce s hradem Kašperk na přípravě panelů pro dvě nové naučné stezky (témata: Těžba zlata, Obchodní „Zlatá stezka“). využití nabídky základních škol v Sušici na poskytnutí **kreseb a ilustrací na téma fauna naší přírody** z prací výtvarných kroužků (byl proveden výběr cca 70 výtvarně a tematicky zdařilých prací, který byl uložen v depozitáři s možností jejich využití pro prezentační účely, např. jako doplněk k výstavám apod.).

Badatelské činnosti. V rámci badatelské činnosti byly kromě jiného poskytnuty informace studentům pro seminární práce a diplomové práce - Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Masarykova univerzita v Brně.

Mgr. Ivan Lukeš - zoolog

V roce 2017 v rámci péče o sbírkový fond zajistil ošetření zoologických sbírek plynováním. Pokračoval ve sběru zoologického materiálu a předal k preparaci 6 exemplářů – puščík bělavý, vydra říční, (dospělá a mládě) jestřáb lesní, krahujec obecný, žluna zelená a dvě vydří lebky. Dalších několik vzácných exemplářů je připraveno k preparaci, jejíž realizace závisí na finančních možnostech muzea (např. tetřev hlušec).

Zoologický výzkum byl stejně jako v roce 2016 zaměřen hlavně na biodiverzitu rezervací Zbynického a Nezamyslického rybníka. V těchto lokalitách je prováděn pravidelný monitoring biodiverzity obratlovců a sledování a fotodokumentace nových a vzácných druhů vyskytujících se na daném území.

Ve spolupráci s odborem životního prostředí KÚ v Plzni (Ing. Jiří Vlček) byl zdokumentován výskyt těchto nových druhů: hnízdění husice nilské, orla mořského, strnada rákosního, výskyt kormorána velkého a volavky bílé. Na katastrálním území obce Kolinec bylo nalezeno hnízdo orla mořského po vyhnízdění. V roce 2018 bude nutné tento nález a výskyt orla mořského v dané lokalitě ověřit. U ostatní „běžné“ avifauny byla pořízena fotodokumentace – jedná se o cca 500 dokladových fotografií, které je nutno zpracovat.

Dále se v roce 2017 pokračovalo v průzkumu výskytu plšáka lískového v Oblasti klidu Kašperskohorská vrchovina. V roce 2017 zde bylo vyvěšeno celkem 35 budek vhodných pro tento druh a jejich výskyt je pravidelně monitorován. V roce 2018 bude třeba minimálně 1x měsíčně provádět jejich kontrolu. Plšík lískový je malý hlodavec. Je také jediným zástupcem rodu Muscardinus. V České republice se jedná o nejhojnějšího zástupce čeledi plchovití.

Zoolog dále spolupracoval na sčítání kolpíků bílých v Jihočeském kraji a na výzkumu a rozšíření vlhy pestré. Díky nákupu fotopasti je možné zkoumat biodiverzitu šelem mimo území NP Šumava. Výsledky bude možné hodnotit až v roce 2018.

V roce 2015 se muzeum zapojilo do projektu vytváření genetické banky a jejího využití v ochraně volně žijících živočichů. Genetická banka umožní monitoring genetické variability v čase a tudíž má potenciál významně pomoci druhové ochraně v ČR. V roce 2017 pokračoval sběr genetického materiálu pro tuto banku.

V případě odborných badatelských návštěv a dotazů byla poskytována pomoc při

ověřování zoologických údajů z naší sběrné oblasti a poskytovány informace z vlastního zoologického výzkumu a fotodokumentace studentům a různým vědeckým institucím. Jednalo o cca 88 badatelů (nejsou zahrnuty konzultace po telefonu).

Pravidelně přispíval do časopisu Šumava, Železnorudského a Kašperskohorského zpravodaje. K tisku je připravena publikace „Fauna Šumavy“.

V přírodovědné expozici provedl drobné úpravy (výměna popisek) a doplnění (nové exponáty) a připravil nové velkoplošné okenní fotografie. Také zprovoznil velké terárium s živými exponáty ve stálé expozici (zmije obecná s mláďaty).

♦ Záchranná stanice pro handicapované živočichy ♦

Záchranná stanice pro handicapované živočichy v Kašperských Horách byla založena v roce 1988 a je povolena rozhodnutím o výjimce podle zákona č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny vydané Ministerstvem životního prostředí ČR dne 11.4.1997, čj. OOP/2489/97-V267. Toto rozhodnutí stanoví také zákonné podmínky provozování stanice. Posláním stanice je záchrana všech handicapovaných, chráněných a ohrožených živočichů bez ohledu na hranice okresu a hranice působnosti muzea, jejich léčení, u mláďat příprava na samostatný život, případně jejich odchov. **Provoz záchranné stanice zajišťuje zoolog muzea – Mgr. I. Lukeš**, který je v případě nutnosti na telefonu doslova 24 hodin denně a službu zajišťuje nepřetržitě včetně dnů pracovního volna. Z bezpečnostních důvodů šelmy a dravce převládá zásadně sám. Součástí zázemí stanice je přípravná a sklad krmení, karanténní prostory, kafilérní prostor expoziční voliéry. Stanice disponuje technickým vybavením pro odchyt a převoz zvířat.

Do stanice je přijímáno široké spektrum handicapů především lesních a horských biotopů, nejčastěji jsou to mláďata i dospělci ptáků z řádu dravců (poštolka obecná, káně lesní) a sov (puštík obecný, výr velký, kalous ušatý) či pěvců (kos, rorýs aj.), ze savců je nejčastěji přijímaným pacientem veverka obecná, ježek západní, případně různé druhy netopýrů, zajíc polní, srnec obecný atd.

V roce 2017 bylo v tomto zařízení chováno 32 trvalých handicapů:

- výr velký – 3 ex
- kuna skalní – 1 ex
- puštík obecný - 1 ex
- sýc rousný – 1 ex
- poštolka obecná - 5 ex
- liška obecná - 3 ex
- vydra říční – 2 ex
- káně lesní – 2 ex
- veverka ob – 5 ex
- moták pochop – 1 ex
- sova pálená – 5 ex
- krkavec velký 2 ex
- psík mývalovitý – 1 ex

V roce 2017 bylo do stanice přijato 86 handicapovaných živočichů (39 druhů). Po uzdravení bylo zpět do přírody vypuštěno 65 exemplářů, 21 živočichů se zachránit nepodařilo nebo uhynuli již během transportu.

Ve stanici se daří odchovávat i mláďata handicapovaných živočichů. Od handicapovaného páru poštolek bylo odchováno a následně vypuštěno pět mláďat,

u veverky obecné bylo odchováno a vypuštěno 7 mláďat.

Stále častěji se na naši instituci obrací veřejnost s žádostí o pomoc při výskytu nežádoucích živočichů v jejich nemovitostech. Jedná se především o hady a netopýry. Jen v roce 2017 bylo provedeno 23 takovýchto akcí:

- 15 x zmije obecná
- 4x užovka hladká
- 1x slepýš křehký
- 3x netopýr pestrý

Stále se nedaří ani osvětovou činností zamezit tomu, aby z přírody nebyla odnášena zcela zdravá mláďata savců (zajíčci, srnčata) a ptáků (drozdovití a drobní pěvci). Záchranné stanice to zatěžuje nejen finančně, ale především časově. Jen v roce 2017 bylo z přírody zbytečně odneseno a „zachráněno“ 25 zcela zdravých živočichů.

Vzhledem k pestrosti druhů přijatých živočichů se rozrostla i druhová skladba potravy a tím i počet dodavatelů, což se odráží v časové náročnosti při shánění a dovozu krmiva, zvláště při dodržování přísných, mnohdy až nesmyslných veterinárních předpisů. Byl rozšířen vlastní chov myší a morčat, odchov moučných červů a cvrčků. Celkem bylo v roce 2017 zkrmeno 12q ryb, 17q masných produktů a více než 3500 myší. Péče o trvale handicapované živočichy obnáší minimálně 2x denně krmení (u mláďat několikrát denně, i v noci) včetně přípravy a přesné evidence krmiva a každodenní kontrolu zdravotního stavu. 1x týdně je třeba provést generální úklid voliér a jejich desinfekci, pravidelně se musí sekát tráva v areálu stanice, měnit voda, čistit bazén u vyder atd. Při příjmu nových handicapů je třeba také zajistit odborné ošetření, očkování proti nakažlivým chorobám. Ve stanici probíhá pravidelná desinfekce a desinsekce všech prostor, očkování, odčervení a zbavení parazitů u všech chovanců i nově přijatých živočichů. Složitější případy se řeší ve spolupráci s MVDr. Janáskovou ve veterinární zařízení ve Vimperku. Ostatní práce jsou prováděny dle směrnic MŽP a KVS (očkování, odčervení, veterinární ošetření a dohled).

Při odchovu a výměně handicapovaných živočichů (předání do specializovaných zařízení) zoolog spolupracuje také se záchrannými stanicemi v okolí (Vimperk, Spálené Poříčí, Makov, Klášterec). Stanice v případě potřeby provádí rovněž záchranné transfery obojživelníků, plazů či jiných živočichů (netopýři aj.).

V roce 2017 byla jako každoročně prováděna běžná údržba – nátěry a výměna vnitřního vybavené voliér. Byl upraven výběh pro vydry, kde hrozilo nebezpečí podhrabání.

Podle možností se snažíme v Záchranné stanici vytvářet podmínky k alespoň částečnému jejímu zpřístupnění, kdy se předem objednané menší skupiny návštěvníků za účasti odborného pracovníka seznámí se zde žijícími trvale handicapovanými živočichy a s činností a významem záchranné stanice. Tyto exkurze jsou využívány především mateřskými školkami a školami, ale této možnosti využívají zejména v letním období i turisté. V rámci osvětové činnosti byly přímo v areálu stanice realizovány 4 přednášky na téma „ Záchranné stanice a jejich význam“. V roce 2017 navštívilo takto stanici cca 400 osob.

V roce 2017 proběhly ve Stanici pravidelné každoroční **kontroly** ČIŽP z Plzně a Krajské veterinární správy. Zároveň v roce 2017 byla v tomto zařízení provedena kontrola Ministerstvem životního prostředí ČR. Kontrola byla zaměřena na plnění ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně na plnění podmínek stanovených rozhodnutím o povolení k provozování záchranné stanice č. j. 23993/ENV/09-1485/620/09-ZS40 ze dne 13. 8. 2009. Kontrolován byl především rozsah vykonávané péče, vedení evidence

přijatých živočichů a poskytování informací veřejnosti o přijímaných druzích živočichů, o příčinách a prevenci jejich ohrožení. **Kontrola konstatovala**, že provozovatel vede řádně evidenci rozsahu péče stanovené stávajícím rozhodnutím, a to jak z hlediska skupin druhů, tak i z hlediska časového rozsahu péče, evidence byla předložena k nahlédnutí v digitální podobě. Dle podmínek v rozhodnutí o povolení je evidence každoročně zasílána MŽP. Z pohledu veterinárních předpisů stanice splňuje aktuální požadavky zejména na platnou vyhláškou č. 114/2010 Sb., o ochraně handicapovaných zvířat při chovu a záchranná stanice je provozována řádně a v souladu s platnými právními předpisy na ochranu přírody, ochranu zvířat proti týrání i veterinárními předpisy.

◆Přednášková činnost a ostatní kulturní činnost v organizaci◆

Muzeum v Sušici má vhodné prostory pro pořádání přednášek, koncertů a dalších akcí podobného charakteru. I nadále spolupracuje s jinými organizacemi, kterým umožňuje pořádat akce v přednáškovém a výstavním sále. V Kašperských Horách se pro některé akce využívají prostory zrekonstruované Galerie a nově máme možnost využívat přednáškový sál v muzeu v Dobré Vodě.

Kromě toho odborní pracovníci zajišťují pro školy a tuzemské i zahraniční výpravy odborné exkurze s výkladem v expozicích muzea i v terénu. Přednášková činnost jednotlivých pracovníků byla zmíněna již výše u jednotlivých odborných pracovišť.

JOM HA-ŠOA

5. ročník, spolupráce muzea na vzpomínkovém programu na sušickém náměstí (veřejné čtení seznamu obětí, čištění položených Stolpersteinů na sušickém náměstí)

24.4.2017

KŘEST KNIHY MARIE MALÉ – SUŠICKO POHLEDEM MARIE MALÉ

Sušice – přednáškový sál

16.5.2017

MUZEJNÍ ODPOLEDNE – OŽIVENÁ HISTORIE

Kašperské Hory

5.7.2017

20.VÝROČÍ ZALOŽENÍ MUZEA DR. ŠIMONA ADLERA – SLAVNOST

8. 8.2018

Muzeum Dobrá Voda

RNDR. JIŘÍ ŠEBESTA – PERU ZNÁMÉ I NEZNÁMÉ

Sušice – přednáškový sál

12.10.2017

Filmová projekce pro školy - „VYVOLENÍ K UTRPENÍ - OSUDY ŽIDOVSKÉHO OBYVATELSTVA NA ŠUMAVĚ A V BAVORSKÉM LESE“.

Dokumentární film režiséra Zdeňka Flídra z roku 2011.

Promítání v sušickém kině v rámci konference „Fenomén venkovských židů“

22.11.2017

ČERT A MIKULÁŠ NA SUŠICKÉM NÁMĚSTÍ

Mikulášský program pro děti, soutěže, koledy, ve spolupráci s kulturním centrem SIRKUS v Sušici, prohlídka betlému v muzeu zdarma.

5.12.2017

KŘEST KNIHY MARIE BUBENÍKOVÉ A KARLA TITTLA – O SUŠICKÉM BETLÉMU TROCHU JINAK

Muzeum Sušice

29.12.2017

VÁNOČNÍ KONCERT ŽÁKŮ ZUŠ KAŠPERSKÉ HORY

Galerie Kašperské Hory

11.12.2017

VÁNOČNÍ HRÁTKY S MUSICA LUCIS PRAGA

tradiční sváteční setkání s hudbou v muzeu

Galerie Muzea Šumavy, 27.12.2017

♦Práce v poradních orgánech jiných muzeí, AMG, sdruženích apod.♦

Muzeum Šumavy je členem Asociace muzeí a galerií ČR, Asociace záchranných stanic ČR, České ornitologické, zoologické a botanické společnosti a spolupracuje s ČSOP. Dále je členem sdružení Prácheňsko, z.s.p.o, Občanského sdružení Karel Klostermann - spisovatel Šumavy a Sdružení pro obnovu rozhledny na Sedle. Dále je zastoupeno ve Spolku přátel muzea Dr. Šimona Adlera a v Šumavském kulturním spolku. Zastoupení muzea v různých sdruženích umožňuje podílet se různých projektech v oblasti propagace kultury a regionálního rozvoje. Muzeum se také účastní práce v Poradních sborech některých dalších muzeí. PhDr. Jan Lhoták PhD. Je členem sekce muzejních historiků AMG.

♦Zajištění badatelské činnosti, spolupráce se školami, obcemi, sdělovacími prostředky atd.♦

Badatelské a konzultační služby poskytuje muzeum jen v rámci svých omezených možností (nedostatečný prostor pro badatele v Sušici). Badatelé využívají především knihovnu (uvedena samostatně) a archiv muzea. Odborní pracovníci zodpovídají nejrůznější dotazy, poskytují odborné konzultace, pomáhají při vyhledávání literatury a odborných materiálů a to osobně, e-mailem nebo telefonicky. Podrobnější údaje jsou uvedeny výše u jednotlivých odborných pracovníků.

Spolupráce se školami je důležitým prvkem v práci muzea ve vztahu k veřejnosti. Všechny sušické školy v uplynulých letech vystavovaly v muzeu pravidelně. V posledních letech však v Sušici přibylo několik nových vhodných výstavních prostor a tak v muzeu pravidelně vystavuje především zdejší základní umělecká škola. V roce 2017 zde vystavovala i Základní škola T.G.Masaryka. Součástí této spolupráce je i to, že místní školy v Sušici, Kašperských Horách,

Hartmanicích i v Železné Rudě mají v rámci vyučování vstup do muzea bezplatný na všechny výstavy i do všech stálých expozic a pravidelně této možnosti využívají. Školy také navštěvují zdarma expozice v rámci výuky regionálních dějin, přírodovědných oborů nebo výtvarného umění. Výklad si zajišťuje zpravidla pedagog, ale dle dohody i příslušný pracovník muzea. V Sušici se této činnosti věnuje především Mgr. M. Buršík, který zajišťuje školám i komentované prohlídky městem a úzce spolupracuje s Historickým kroužkem při Základní škole T.G.Masaryka. Sušické i kašperskohorské muzeum ve svých prostorách umožňuje také hudební produkce dětí ze zdejších uměleckých škol.

Muzeum také umožňuje absolvování praxe v rozsahu 7 - 21 dnů studentům středních a vysokých škol (např. školy cestovního ruchu, historie, archivnictví atd.). Spolupráce se studenty středních a vysokých škol umožňuje doplňovat knihovnu muzea o odborné seminární, ročníkové, bakalářské aj. práce s regionální tematikou.

Zajímavý byl projekt studenta druhého ročníku Katedry výchovné dramatiky na pražské DAMU, Vojtěcha Löffelmana. Pro svou bakalářskou práci si zvolil osudy zakladatelů sirkárny SOLO - Vojtěcha Scheinosta a Bernarda Fürtha. Se studenty sušického gymnázia v prostorách sušického muzea vytvořil a zrealizoval tvůrčí dílnu, jejímž námětem bylo dramatické ztvárnění vzniku a počátečního vývoje sušické sirkárny.

Spolupráce s obcemi

Muzeum Šumavy má své pobočky na území čtyř obcí (Sušice, Kašperské Hory, Železná Ruda a Hartmanice) Úroveň spolupráce s jednotlivými městskými úřady je různá. Důležitým prvkem ve spolupráci s městy je také to, že někteří ze zaměstnanců muzea jsou členy městských zastupitelstev a komisí v Sušici a v Kašperských Horách (kulturní komise, komise pro regeneraci městské památkové zóny). V roce 2017 pokračovala spolupráce s Informačním centrem Sušice zejména na přípravě a organizaci různých kulturních akcí a přípravě podkladů pro různé propagační materiály. Dobrá je spolupráce v rámci pondělních komentovaných prohlídek města, které v během prázdninových měsíců pořádá právě IC Sušice.

Součástí těchto prohlídek je také prohlídka mechanického betlému v muzeu.

Velice dobrá spolupráce je s Městem a IC Kašperské Hory. Muzeum spolupracuje při celé řadě akcí, které město pořádá - městské slavnosti, poutě, koncerty, výstavy a IC velice dobře v rámci propagace města velmi dobře prezentuje i muzeum.

Podařilo se navázat dobrou spolupráci i s Městem Hartmanice, s nímž řešíme především některé problémy provozního charakteru a údržby v muzeu Dr. Šimona Adlera v Dobré Vodě. Tradičně dobrá spolupráce je i s městem Železná Ruda.

V rámci spolupráce s Muzeem Šumavy realizovaly obce např. následující akce:

- Noc kostelů v Sušici i v Kašperských Horách s ŘK farností,
- Poutní slavnost Panny Marie Sněžné v Kašperských Horách (Šumavský kulturní spolek, Římskokatolická farnost a Muzeum Šumavy),
- oslavy Mezinárodního dne seniorů v Sušici i v Kašperských Horách,
- oslavy 20. výročí založení Muzea Dr. Šimona Adlera v Dobré Vodě

♦ Spolupráce s jinými organizacemi, občanskými sdruženími a sdělovacími prostředky ♦

Nejvíce a pravidelně muzeum spolupracuje s OS Šumavský kulturní spolek v Kašperských Horách a s OS Karel Klostermann. Od roku 2015 je muzeum zastoupeno ve sdružení přátel muzea Dr. Šimona Adlera v Dobré Vodě. Muzeum také pravidelně spolupracuje s regionálním i celostátním tiskem (vlastivědné články v MF Dnes a Klatovském deníku, Vítaný host na Šumavě a v Českém lese, Kašperskohorský zpravodaj, Železnorudský zpravodaj, Sušické noviny a v různých časopisech zaměřených na turistický ruch) i s jednotlivými redakcemi rozhlasu (ČRo Plzeň a České Budějovice, ČRo Praha, redakce Radiožurnálu a Dobrého jitra, ČRo Praha - Vltava, Radio Šumava atd.), které často vysílají živé vstupy propagující muzejní výstavy a další akce.

Tradičně dobrá je i spolupráce s televizními redakcemi (různé příspěvky zejména o výstavách v regionálním zpravodajství různých televizních redakcí, pořady Toulavá kamera, Cyklotoulky, Cesty víry, Folklorika atd.).

9. EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Odborní pracovníci v loňském roce zpracovali celou řadu odborných nebo populárně zaměřených článků na témata z regionální historie. Jednotlivé příspěvky jsou otiskovány v regionálním tisku, ve sbornících příspěvků z odborných konferencí nebo ve sbornících jiných institucí. V roce 2017 byly zahájeny redakční práce na dalším svazku Vlastivědného sborníku Muzea Šumavy, který vyjde v roce 2018 opět b' ve spolupráci s nakladatelstvím Scriptorium.

10. EKONOMIKA, HOSPODAŘENÍ

Hospodaření muzea v roce 2017 bylo vyrovnané a skončilo hospodářským výsledkem 151,75 Kč. Mírně byly překročeny plánované tržby ze vstupného, což je způsobeno stoupající návštěvností Šumavy. Na druhé straně ovšem došlo k poměrně významné úspoře u energií, dále v kapitole opravy a udržování a v ostatních nákladech. Ostatní příjmy a výdaje se vyvíjely víceméně v souladu s rozpočtem naplánovaným na rok 2017.

Stav fondů k 31. 12. 2017 v tis. Kč

rezervní fond ze zlepšeného HV:	586,1
rezervní fond z ost.:	62,9
fond odměn:	20,5
FKSP:	57,3

Příjmy muzea v roce 2017 vybrané položky v tis. Kč	
příjmy celkem	11 220,0
z toho:	
neinvestiční příspěvek zřizovatele	9 554,8
vlastní příjmy celkem	1 665,2
- z toho příjmy ze vstupného	1 068,8
- další příjmy z hlavní činnosti	236,3
- příspěvky a dary	15,6
investiční příspěvek zřizovatele	1623,7

Výdaje muzea v roce 2017 vybrané položky v tis. Kč	
výdaje celkem	11 219,8
spotřeba materiálu celkem	401,3
<i>z toho: ochranné prac.pomůcky</i>	21,9
<i>pohonné hmoty</i>	55,5
<i>knihy, časopisy</i>	8,0
<i>nákup sbírek</i>	15,6
<i>ostatní materiál</i>	162,3
energie celkem	858,2
<i>z toho: el.energie</i>	470,6
<i>plyn</i>	243,0
<i>teplo</i>	109,7
<i>vodné a stočné</i>	34,9
opravy a udržování celkem	158,5
cestovné	26,1
ostatní služby celkem	718,2
<i>z toho: restaurování</i>	53,2
<i>revize</i>	84,6
<i>nájemné</i>	109,9
<i>odpady, deratizace</i>	36,1
<i>telefon, internet</i>	69,0
mzdové náklady celkem	5 697,2
<i>z toho: dohody</i>	137,2
zákonné sociální pojištění	1 914,6
zákonné sociální náklady	215,1
prodané zboží	208,7
odpisy	899,0

V průběhu roku 2017 proběhlo v muzeu několik kontrol:

- KÚ PK - kontrola odboru kultury a památkové péče zřizovatele,
- MŽP ČR - kontrola v Záchrané stanici,
- ČIŽP - kontrola v Záchrané stanici,
- Krajská veterinární správa Plzeň - kontrola v Záchrané stanici,
- fyzická kontrola v rámci udržitelnosti projektu ROP - Muzeum Šumavy Sušice
přístavba, nástavba a stavební úpravy,
- BOZP – pravidelná roční kontrola.

Při žádné z těchto kontrol nedošlo v našem zařízení k žádnému kontrolnímu zjištění, které by bylo předáno k dalšímu řízení podle zvláštních předpisů.

11. PŘEHLED PRACOVNÍKŮ ZA ROK 2017

Seznam stálých zaměstnanců Muzea Šumavy

ředitelka:	Mgr. Zdeňka Řezníčková
ekonomické pracoviště:	Ing. Martina Zabloudilová (<i>ekonomka</i>) Dagmar Šperlová (<i>pokladna drobného vydání, skladová evidence, prodej publikací, evidence majetku a cenin</i>)
odborní pracovníci:	PhDr. Vladimír Horpeniak (<i>historik</i>) Mgr. Ivan Lukeš (<i>zoolog - 1/2 úvazku</i>) Mgr. Miroslav Buršík (<i>dokumentace současnosti, fotoarchiv, spolupráce se školami</i>) PhDr. Jan Lhoták Ph.D. (<i>historik, archivář, knihovna</i>) Vladimír Vlk (<i>botanika, geologie a mineralogie</i>)
administrativní pracovnice:	Jaroslava Křížová
pokladna Sušice:	Dana Holzknechtová
úklid Sušice:	Jana Chmelenská
správce, údržbář, řidič :	Antonín Pfeifer
správce a úklid K. Hory:	Jana Uxová
správce depozitářů K. Hory a úklid:	Pavla Petrášová
správce depozitáře Břežany:	Miloš Smetana (<i>1/2 úvazku</i>)
pokladna, průvodce a správce v Dobré Vodě:	Ing. Miroslav Baránek
pokladna, průvodce a úklid v Dobré Vodě:	Veronika Rubínková
pokladní, dozor a úklid v muzeu v Železné Rudě:	Roman Rudský
pokladní, dozor a úklid v Galerii Kašperské Hory:	Jana Weishäuplová
ošetřovatel a krmič v Záchrané stanici :	Mgr. Ivan Lukeš (<i>1/2 úvazku</i>)

Sezónní zaměstnanci od 1. května do 31. října

- 1 pokladní v Kašperských Horách
- 3 - 4 osoby na dozor v Kašperských Horách
- 2 - 3 osoby na dozor v Sušici

V roce 2017 byli jeden zaměstnanec muzea oceněn hejtmanem Plzeňského kraje za přínosnou práci v oblasti kultury. Jedná se pana **Antonína Pfeifera**, který nastoupil do Muzea Šumavy v roce 1996 jako správce. Do té doby nikde v podobné instituci nepracoval, ale velice brzy se zorientoval a v průběhu uplynulých dvaceti let se ukázalo, že pro muzeum je velkým přínosem. Není sice odborným pracovníkem, ale právě pro ně připravuje zázemí. Vychází ochotně vstříc jejich požadavkům a jako zručný řemeslník zajišťuje drobnou údržbu a opravy i nad rámec svých povinností. Doplnuje si i odborné znalosti, takže v některých případech je schopen zajistit sám i některé konzervátorské práce. Jeho praktické zkušenosti jsou neocenitelné při různých stavebních úpravách a přípravě projektů na rekonstrukce. Má také výtvarné cítění i smysl pro detail, takže se podílí i na úpravách stálých expozic a na instalaci výstav. Jeho přínos v tomto směru velice oceňují i odborní pracovníci muzea.

Sušice 28.3.2017

Mgr. Zdeňka Řezníčková
ředitelka Muzea Šumavy

Závěrem jedna návštěvnická reakce z e-mailové pošty:

„ ... před nedávnem jsme navštívili vaše muzeum Šumavy v Kašperských Horách a byli jsme nadšeni nejen bohatstvím exponátů (třeba jen ty madony!), ale i jejich pečlivým, moderním a méně honosným uspořádáním.... téměř všechny vystavené fotografie jsou výborné, profesionálně bezchybné. Ze všech vynikají ty geologické, celých strání a výchozů, což je téma, které se jen obtížně zvládá. Váš fotograf by si jistě zasloužil, aby vystoupil z anonymity a jeho jméno bylo v expozici uvedeno. Možná by se to dalo rozšířit i na další lidi, kteří vaše expozice vytvářeli. A nemusí to být jen jejich autoři, ale i další, jejichž dokonalé řemeslo přispělo k záchraně mnohých exponátů.“
RNDr Petr Hloušek, geograf